2013. évi IV. törvény

a Magyarországi Református Egyház gazdálkodásáról

(a 2016. évi IV. törvény, a 2017. évi I. törvény, a 2018. évi II. törvény, a 2021. évi I. törvény és a 2021. évi III. törvény módosításaival egységes szerkezetben)

PREAMBULUM

A Magyarországi Református Egyház (a továbbiakban: Egyház) legszentebb küldetése, hogy Isten dicsőségét szolgálja.

Az Egyház egységes gazdálkodási rendjének megfogalmazása, ennek betartása és betartatása e küldetés teljesítésének nélkülözhetetlen eszköze.

A II. Helvét Hitvallás XXVIII. fejezetének értelmében valljuk, hogy:

„Krisztus egyházának vagyona a fejedelmek jótékonyságából és a hívők bőkezűségéből származik, akik javaikat az egyháznak adták. Az egyháznak ugyanis szüksége van vagyonra, és már a kezdettől fogva volt vagyona, hogy szükségleteit fedezze. Az egyház javainak helyes felhasználása régen is ugyanaz volt, mint ma: fenntartjuk belőlük a tanítást az iskolákban és a szent összejöveteleken; fenntartunk minden isteni tiszteletet, vallási szokást, és a templomot; továbbá fenntartjuk a tanítókat, a tanulókat és a lelkészeket, más egyéb szükséges dolgokkal együtt; és elsősorban segítjük és tápláljuk a szegényeket.”

Az Egyház a sáfártól megkívánt hűséggel gondoskodik arról, hogy gazdálkodása mindenhol és mindenkor ékes rendben történjen.

Az Egyház Zsinata (a továbbiakban: Zsinat) figyelembe véve az Egyház gazdálkodásának valamennyi területét, az alábbi gazdálkodási törvényt alkotja.

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

E törvény alkalmazásában:

1. Gazdálkodás: a rendelkezésre álló javak és erőforrások észszerű felhasználásának folyamata. Azon tevékenységek összessége, amelyek az Egyház vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetére kiható gazdasági eseményt eredményeznek.

2. Gazdálkodási rend: a rendelkezésre álló javak és erőforrások megőrzésére, felhasználására, gyarapítására, illetve az egyházi tevékenységek ellátása érdekében a bevételek elérésére és a szükséges kiadások teljesítésére irányuló tevékenységek szabályozásának összessége.

3. Egyházi gazdálkodó szervezet: az a szervezet, szervezeti egység, intézmény, amely részt vesz az egyházi gazdálkodás folyamatában, erre vonatkozóan jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezik.

4. Jogi személy: olyan szervezet, amely az állam felhatalmazása alapján jogalanyisággal rendelkezik, azaz jogai és kötelezettségei lehetnek. A jogi személy jogképessége kiterjed minden olyan jogra és kötelezettségre, amely jellegénél fogva nem csupán az emberhez fűződhet. A jogi személynek saját névvel, székhellyel, tagjaitól, illetve alapítójától elkülönített vagyonnal, valamint az ügyvezetését és képviseletét ellátó szervezettel kell rendelkeznie. Saját nevében vállal jogokat és kötelezettségeket, önállóan jelenik meg a gazdasági forgalomban.

5. Egyházi jogi személy: a Magyarországi Református Egyház, mint az állam által elismert bevett egyház, valamint ennek belső jogi személye.

6. Belső egyházi jogi személy: az Egyház azon szervezete, szervezeti egysége, intézménye, amelyet az állami törvény felhatalmazása alapján az Egyház legfelsőbb szintű képviseleti szerve, vagy az Egyház belső jogszabálya szerint erre feljogosított szervezete jogi személynek ismer el. (Egyházközség, egyházmegye, egyházkerület, ezek által jogi személyiséggel alapított szervezetek, intézmények.) A belső egyházi jogi személy a bevett egyház belső szabálya szerint működik.

7. Alapító egyházi szervezet: az az egyházi jogi személy, belső jogi személy, amely az Egyház szabályai szerint egy szervezetileg tőle elkülönült új szervezetet, szervezeti egységet hoz létre. Az új szervezet (szervezeti egység) megalapítható önálló jogi személyiséggel vagy e nélkül. Erről az alapító okiratban kell rendelkezni. Egyházi jogi személy nem egyházi szervezeteket − alapítványt, egyesületet, gazdasági társaságot − is alapíthat, az így létrejött szervezet azonban nem minősül egyházi jogi személynek.

8. Egyházi adóalany: minden egyházi szervezet adóalany, amelyet az állami törvény adó bevallására, fizetésére kötelez, vagy helyzeténél fogva attól mentesít, illetőleg az általa végzett tevékenység számára adómentességet biztosít. Az adóalany adószámmal rendelkezik.

Vhu. 1. §[1] Az egyházi szolgálattevő részére fizetett juttatás adómentes, ha fedezete perselypénz, egyházfenntartói járulék, adomány (kivéve közcélú adomány), és ha az egyházközségi szolgálattevő nyugdíjas vagy olyan más jogviszonya van, amelyben biztosított és megfizeti a társadalombiztosítási járulékot.

9.[2] **Kizárólag hitéleti tevékenységet folytató egyházi jogi személy**: Akinek gazdálkodását átvállalt állami közfeladat-finanszírozás nem érinti, és gazdálkodási-vállalkozási tevékenységet nem folytat.

10.[3] **Alaptevékenység**: A hitéleti tevékenység, és minden egyéb olyan tevékenység, amely nem minősül gazdasági-vállalkozási tevékenységnek.

11.[4] **Nem gazdasági-vállalkozási tevékenységet végző szervezet**: A kizárólag alaptevékenységet végző egyházközség, kizárólag alaptevékenységet végző egyéb egyházi jogi személy és annak kizárólag alaptevékenységet végző intézménye.

12.[5] **Önállóan gazdálkodó egyházi szervezet:** az a szervezet, amely saját nevében – az állami és egyházi jogszabályok keretei között – teljes felelősséggel önállóan végzi gazdálkodási és ehhez kötődő nyilvántartási tevékenységét. Az önállóan gazdálkodó egyházi szervezet jogosult a hitéleti tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó gazdálkodási (alaptevékenység), vagy ezt meghaladó egyéb gazdálkodási tevékenység (intézményfenntartási, vállalkozási, vagy alapítványalapítási tevékenység) folytatására.

Az önállóan gazdálkodó egyházi szervezetek az alábbi fő kategóriákba sorolhatók:

I. Hitéleti tevékenységet végző szervezetek (egyházközség, egyházmegye, egyházkerület, Zsinat).

II. Intézmények.

III. Gazdasági-vállalkozási tevékenységet (is) végző szervezetek.

IV. Egyházi jogi személy, által alapított, valamint a „református” nevet használó alapítványok.

13.[6] **Református egyházi alapítvány**: Minden egyházi jogi személy által, vagy a fenntartásában működő, vagy tulajdonában álló jogi személyiséggel rendelkező szervezet által alapított alapítvány, valamint az az alapítvány, amely a Zsinat hozzájárulása alapján a „református” elnevezést használja.

---

1 Megállapította: 1/2025. (IV. 29.) Magyarországi Református Egyház zsinati szabályrendelet 22. §. Hatályos: 2025. IV. 30-tól.

2 A 9. pontot a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény iktatta be.

3 A 10. pontot a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény iktatta be.

4 A 11. pontot a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény iktatta be.

5 A 12. pontot a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény iktatta be.

6 A 13. pontot a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény iktatta be.

14. Részben önállóan gazdálkodó egyházi szervezet: az a szervezet, amely gazdálkodását jogszabály, alapító okirat korlátozza, gazdálkodási szempontból egy másik, önálló gazdálkodó egyházi szervezet része, vagy szervezeti egysége. Általánosságban azt a szervezeti egységet, intézményt jelenti, amely gazdaságilag nem önállóan jelenik meg a gazdasági forgalomban. Saját nevében csak annyiban szerezhet jogokat és vállalhat kötelezettségeket, amennyiben erre vonatkozóan alapítója lehetővé teszi. Gazdálkodási felelőssége korlátozott. Gazdálkodását a pénzügyi-gazdasági tevékenység végzésére kijelölt, önállóan gazdálkodó szervezet utasításai szerint végzi.

A részben önállóan gazdálkodó egyházi szervezet nyilvántartásait a jogszabályok, az alapító okirat alapján, a pénzügyi-gazdasági tevékenység végzésére kijelölt, beszámolási kötelezettséget teljesítő önállóan gazdálkodó szervezet nevében köteles vezetni.

15. Az Egyház önkormányzati testületei: az Egyház belső törvényei szerint felépülő és e szerint választott azon önálló szervezetek, amelyek az adott egyház-igazgatási szinten végzik az Egyház (hitéleti, oktatási, diakóniai, missziói, kulturális stb.) tevékenységeit, és az ehhez kapcsolódó szervezési, felügyeleti, nyilvántartási, gazdálkodási feladatokat. Az Egyház önkormányzati testületeinek minősülnek az önálló jogállású egyházközségek, az egyházmegye, az egyházkerület és a Zsinat. Feladataikat testületi döntéssel, vagy képviselőjük által gyakorolják, az erre vonatkozó szabályok szerint.

16. Fokozatos egyházi testület: az Egyház szervezeti felépítésében az adott szervezet fölött elhelyezkedő egyház-igazgatási szervezet, amely gazdálkodási vonatkozásban a belső törvények által meghatározott jóváhagyási, ellenőrzési, felügyeleti jogokkal rendelkezik.

17. Egyházi gazdálkodási felügyeleti tevékenység: a gazdálkodási tevékenységgel járó egyházi és az Egyház által átvállalt feladatok ellátásának szakmai irányítására, szervezésére, szabályozására, ellenőrzésére irányuló tevékenység, és az ezekkel kapcsolatos éves költségvetési, gazdálkodási, tervezési, beszámolási, pénzügyi ellenőrzésekre kiterjedő feladatok összegzése.

18. Költségvetés: a gazdálkodó egyházi szervezetek által, a gazdasági év időtartama alatt felmerülő várható bevételek és kiadások számbavételével összeállított pénzforgalmi terv.

19. Költségvetési beszámoló: a gazdálkodó egyházi szervezetek által, az adott gazdasági évben pénzügyileg realizálódott bevételek és kiadások részletezése, a költségvetési tervtől való eltérés bemutatásával.

20. Zárszámadás: a gazdálkodó egyházi szervezetek – gazdálkodási évre vonatkozó – a pénzforgalmi és vagyoni helyzetet egyaránt bemutató teljes körű számszaki és szöveges beszámolója.

21. Leltár: minden olyan kimutatás, amely az eszközök és a források, vagy egy-egy csoportjuk valóságában meglevő állományának mennyiségét és értékét meghatározott napra vonatkoztatva tartalmazza. A leltározás az egyházi szervezet tulajdonát képező, vagy használatába adott álló- és forgóeszközök, valamint azok forrásainak (az aktív és passzív vagyonrészeknek), továbbá a birtokában levő idegen eszközök valóságban meglevő állományának megállapítása.

22. Összeférhetetlenség: minden olyan magatartás, döntésben való részvétel, tisztségek összeütközése, amely veszélyezteti az ügy pártatlan elbírálását, tisztességes ügyvitelét. Ennek érdekében a gazdálkodó szervezet tiltó szabályokat határozhat meg. Általános szabály szerint senki nem vehet részt olyan döntés meghozatalában vagy intézkedésben, amelyben ő maga vagy közeli hozzátartozója érdekelt.

23.[1] **Gazdálkodási biztos:** olyan személy, aki a rendkívüli gazdasági helyzetben a kinevezési okmányában rögzített megbízási időtartama alatt teljes jogkörrel (kötelezettségvállalás, utalványozás, ellenjegyzés, munkáltatói jogok gyakorlása) és felelősséggel irányítja az adott egyházi gazdálkodó szervezet gazdálkodását. A gazdálkodási biztos költségeit az az egyházi szervezet fedezi, akinek érdekkörében felmerülő okból vált szükségessé a gazdálkodási biztos kinevezése. Kinevezéséről a fokozatos egyházi testület elnöksége rendelkezik, a rendelkezés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Nem nevezhető ki gazdálkodási biztos a 63. § (2) bekezdésben írt korlátolt felelősségű társaság és részvénytársaság vezetésére.[2]

24.[3] Egyházi szolgálattevő az a nem egyházi személy, aki az egyházi jogi személlyel kötött megállapodás alapján az egyház hitéleti tevékenységéhez szükséges tevékenységet végez. Az egyházi szolgálattevő a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint az egyházi jogi személy részére végzett tevékenység ellátásáért rendszeres havi díjazásban részesülő magánszemély. Egyházi szolgálattevő különösen a főgondnok, a főjegyző, a gondnok, a kántor, a harangozó, az egyházfi, a diakónus, a gyülekezeti hitoktató, a gyermekek közötti szolgálattevő, a katechéta, a pénztáros és a fenntartói járulékszedő.

I. RÉSZ

A TÖRVÉNY TERÜLETI ÉS SZEMÉLYI HATÁLYA

1. § (1)[4] Jelen gazdálkodási törvény hatálya kiterjed az Egyház joghatósága alá tartozó, az Egyházban gazdálkodásban közreműködő jogi és természetes személyekre, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező intézményekre, szervezetekre, továbbá meghatározott részben megállapodás alapján azon egyéb, az Egyház joghatósága alá egyébként nem tartozó szervezetekre, amelyek a „református” nevet viselik.

(2)[5]

II. RÉSZ

ALAPELVEK

AZ AUTONÓM EGYHÁZI GAZDÁLKODÁS ELVE

2. § (1) Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy az állam és az egyház különválton működik. Az állam a közösségi célok megvalósítása érdekében együttműködik az egyházakkal. Az egyházakra vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos (a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott) törvény szabályozza.

---

1 A 23. pontot a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

2 A 23. értelmező rendelkezést a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

3 Megállapította: 2025. évi I. törvény 2. §. Hatályos: 2025. IV. 30-tól.

4 Az 1. § (1) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

5 Az 1. § (2) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény hatályon kívül helyezte.

(2) Az állam és az egyház szétválasztásának alapelvére tekintettel az Egyház gazdálkodási rendjét, annak szabályozását önállóan alakítja ki. Amennyiben állami jogszabályok az egyházakra vonatkozóan kötelező rendelkezést írnak elő, úgy attól eltérni nem lehet.

(3) Az Egyház autonóm gazdálkodása fokozottan érvényesül az Egyház belső szabályai szerint beszedett egyházfenntartói járulékok és a hitéleti célból gyűjtött adományok tekintetében, mivel ezen bevételekről az állami, önkormányzati és közigazgatási szervek adatokat nem kérhetnek, és nyilvántartást nem vezethetnek.

(4) Az önálló jogi személyiségű, önállóan gazdálkodó egyházi szervezetek bevételeikkel, kiadásaikkal, eszközeikkel és forrásaikkal az egyházi, az állami és saját belső előírásaikat megtartva, önállóan gazdálkodnak. Ezen szervezeteknek, − mint az Egyház részeinek − gazdálkodása azonban szorosan összefügg, ezért önként és felelősséggel alávetik magukat a gazdálkodást érintő és a közösség érdekében elfogadott belső egyházi szabályozásoknak, felügyeleti és ellenőrzési mechanizmusoknak még akkor is, ha ezek gazdálkodási autonómiájukat érintik.

(5) Az Egyházban önálló jogi személyek az anyaegyházközség, a társegyházközség, a missziói egyházközség, az egyházmegye, az egyházkerület és a Zsinat, valamint az ezek által jogi személyiséggel létrehozott szervezetek, intézmények. Az önálló gazdálkodás elve kizárólag ezen önálló jogi személyiségű önkormányzati testületekre, valamint azon általuk alapított intézményekre vonatkozik, amelyeket alapítójukként feljogosítanak az önálló gazdálkodásra.

(6) Az önálló jogi személyiségű szervezet részben önálló gazdálkodási jogkörrel bíró intézményt, szervezetet is létrehozhat. Az önálló gazdálkodás korlátait az alapító okiratban kell szabályozni.

(7) Az Egyház nevében a Zsinat törvénnyel, ennek alkalmazására kiadott végrehajtási utasítással, szabályrendelettel, határozattal rendelkezik az egész Egyházat érintő gazdálkodási szabályokról, a pénzügyi, számviteli folyamatok rendjéről, ezen szervezetek alá-fölérendeltségi kapcsolatairól, az Egyház anyagi forrásairól, a támogatások és elvonások általános feltételeiről és mértékéről, valamint felelősségi szabályokról. A presbitérium, az egyházmegyei, egyházkerületi közgyűlések saját területi illetékességükre vonatkozóan hozhatnak szabályrendeletet és egyedi ügyekben határozatokat.

(8)[1] A kizárólag hitéleti bevételekből gazdálkodó egyházi jogi személyek gazdálkodására a pénzforgalmi szemlélet érvényes. A könyvvezetésre, bizonylatolásra vonatkozó kötelezettségeiknek egyszeres könyvvitellel tehetnek eleget.

A GAZDÁLKODÁS ÁTLÁTHATÓSÁGÁNAK ELVE

3. § (1) Az Egyház gazdálkodó szervezetei kötelesek a gazdálkodásukat folyamatosan követhető, ellenőrizhető módon dokumentálni.

(2) A gazdálkodás dokumentálásának fő elemei:

a) a költségvetés és időszaki beszámolói,

b) az egyszeres vagy kettős főkönyvi könyvelés,

c) a vagyoni helyzetet feltáró kimutatások (mérleg, leltárok, analitikák),

d) évenkénti szöveges értékelés a szervezet gazdálkodásáról.

(3) A gazdálkodó szervezetek gazdasági évük lezárásakor zárszámadást készítenek.

A TELJESSÉG ÉS A VALÓDISÁG ELVE

4. § A bevételeket és kiadásokat a költségvetési tervezésben és számvitelben, teljes összegükben és a valódiságnak megfelelően részletesen kell kimutatni.

A FELELŐS GAZDÁLKODÁS ELVE

1 A 2. § (8) bekezdést a ZS.-71/2016.11.16. sz. zsinati határozattal elfogadott 2016. évi IV. törvény módosította.

5. § (1) A gazdálkodó szervezetek a jó gazda gondosságával, elszámolási felelősséggel kötelesek gazdálkodni.

(2) Jelen törvényben, a végrehajtási utasításban, a fokozatos egyházi szervezetek határozataiban és a gazdálkodó szervezetek belső szabályzataiban foglaltak megsértése fegyelmi, kár bekövetkezése esetén pedig anyagi felelősségét von maga után.

(3) Mivel egy gazdálkodó szervezet a maga egészében nem képes a teljes gazdálkodási folyamat lebonyolítására, az egyes szervezetek vonatkozó gazdálkodási szabályaiban pontosan meg kell nevezni a gazdálkodás egészéért, vagy a részfeladatok ellátásáért felelős személyt, tisztségviselőt.

(4) Amennyiben a gazdálkodással kapcsolatos döntések testületi hatáskörbe tartoznak, úgy a testület tagja köteles ezen ügyekben legjobb tudása és lelkiismerete szerint eljárni és hozzásegíteni a testületet ahhoz, hogy a törvényeknek megfelelő és az Egyház érdekét szolgáló döntés szülessen.

A GAZDASÁGOSSÁG, A HATÉKONYSÁG, A TAKARÉKOSSÁG ÉS A FENNTARTHATÓSÁG ELVE

6. § (1) Az egyházi bevétellel és vagyonnal a költségvetési keretek között célszerűen, gazdaságosan, hatékonyan és takarékosan kell gazdálkodni.

(2) A gazdálkodási folyamatoknál az évenkénti kiegyensúlyozottságon kívül tekintettel kell lenni a hosszabb távú fenntarthatóságra is.

(3)[1] Az egyes gazdálkodó szervezetek, valamint a felelős testületek szabályzataiban és határozataiban, a tisztségviselők szerződéseiben egyedileg is meg kell határozni ezen alapelvből fakadó elvárásokat.

AZ EGYMÁS TERHÉNEK HORDOZÁSA ÉS A MÉLTÁNYOSSÁG ELVE

7. § (1)[2] Az Egyház szervezeti egységei – beleértve egyházi szervezetek által létrehozott intézményeket is, az állami jogszabályokban meghatározott keretek között – a különböző szintű közös feladatok ellátásához általuk létrehozott fokozatos egyházi szervezetek terheihez – teherviselő képességük figyelembevételével – hozzájárulnak. Eme hozzájárulás mértékének megállapításakor figyelembe veszik egymás helyzeti sajátosságát, teherbíró képességét is.

(2)[3] Az egyházi gazdálkodó szervezetek egymást – a lehetőségeik figyelembevételével – anyagilag is kötelesek segíteni, melynek módját – állami jogszabályokban meghatározott keretek között –a fokozatos egyházi szervezetek testületei határozzák meg.

(3) A fokozatos egyházi szervezetek az anyagi nehézségekkel küzdő egyházi gazdálkodó szervezetek részére − méltányosságból − kötelességeik teljesítésére fizetési haladékot adhatnak, amelyre biztosítékot kérhetnek.

A TÁJÉKOZTATÁSI KÖTELEZETTSÉG ELVE

8. § (1) A Zsinat és a fokozatos egyházi testületek kötelezettsége, hogy illetékességi területükön vagy fenntartói jogkörükben a gazdálkodási szabályok ismertetése érdekében az egyházi gazdálkodó szervezetek számára tájékoztatásokat adjanak.

---

1 A 6. § (3) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

2 A 7. § (1) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

3 A 7. § (2) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

(2) A Zsinat a gazdálkodással kapcsolatos törvényeket, szabályrendeleteket, állásfoglalásokat, határozatokat a Református Egyház című közlönyben is köteles megjelentetni, más testületek pedig a helyben szokásos módon kötelesek gondoskodni arról, hogy a meghozott rendelkezések az érintettek számára megfelelő határidőben ismertté váljanak.

(3) A Zsinat kiadja azon iratmintákat, melynek használatát a fokozatos egyházi testületek egységesen és kötelezően számon kérhetik.

III. RÉSZ

AZ EGYHÁZ GAZDÁLKODÁSÁNAK ANYAGI FORRÁSAI

9. § (1) Az Egyház szolgálatainak ellátására, hitéleti működési költségeinek fedezésére anyagi áldozatot kér és fogad el.

(2)[1] Az egyháztag hitből fakadó kötelessége hogy az Egyház fenntartásához anyagilag is járuljon hozzá. Az Egyház ebből származó hitéleti bevételei:

a) az egyházfenntartói járulék,

b) a perselypénz,

c) adományok,

d) az egyházi szolgálatokért adott adomány (stóla),

e) a hitéletet szolgáló egyéb támogatások.

(3) Az Egyház a tagjai körén kívüli természetes személyektől, egyházi és nem egyházi szervezetektől, valamint más jogi és nem jogi bel- és külföldi személyektől is elfogad anyagi támogatást, ha azok egyházi szolgálatokhoz és tevékenységekhez nyújtanak segítséget és annak elfogadása nem ellentétes az állami és az egyházi jogszabályokkal, valamint az Egyház hitvallásokban megfogalmazott értékrendjével.

(4) Az egyházi jogi személy az általa vagy intézménye útján az államtól átvállalt feladatok elvégzése után a hasonló tevékenységet folytató állami vagy helyi önkormányzati intézményekkel azonos mértékű támogatásra jogosult.

(5) Az Egyház − az állami jogszabályokban meghatározottak szerint − az államháztartás alrendszereiből, az európai uniós forrásokból vagy nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott programokból, pályázati úton vagy pályázati rendszeren kívül, egyedi döntés alapján is részesülhet támogatásban.

(6) A 9. § (2) bekezdésben meghatározottakon túl hitéleti célú egyházi bevételnek minősül:

a) a személyi jövedelemadó meghatározott részének bevett egyház számára történő felajánlása, annak költségvetési kiegészítése, az ennek helyébe lépő juttatás, valamint

b) az ingatlanjáradék és annak kiegészítése.

(7)[2] Az Egyház gazdasági-vállalkozási és gazdasági-vállalkozási tevékenységnek nem minősülő tevékenységeiből és vagyoni eszközeinek cél szerinti felhasználásából is gyarapíthatja anyagi forrásait. A gazdasági-vállalkozási tevékenység az Egyház hitéleti tevékenységét sem erkölcsileg, sem anyagilag nem veszélyeztetheti, bevételeit elsősorban az alaptevékenység támogatására kell felhasználni.

(8)[3] A Zsinat, valamint az egyházkerület a 63. § szerint üzletszerű gazdasági tevékenység végzése céljából gazdasági társaságot hozhat létre.[4]

---

1 A 9. § (2) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

2 A 9. § (7) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

3 A 9. § (8) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény hatályon kívül helyezte.

4 A 9. § (8) bekezdést a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény iktatta be.

(9) A közgyház, belső egyházi jogi személy, vagy gazdasági társaság − fokozatos egyházi testületi jóváhagyással − az egyház közhasznú céljainak támogatása érdekében alapítványt létrehozhat, harmadik személy által létrehozott civil szervezetet támogathat.[1]

Vhu. 1/A. § (1)[2] *Az egyházfenntartói járulékokról az egyházközség presbitériuma dönt. Az összeget úgy kell meghatározni, hogy az vegye figyelembe az egyházközség kiadásainak nagyságát, az egyháztagok teherbíró képességét is, s ezek alapján fenntartható, kiegyensúlyozott gazdálkodásra teremtsen lehetőséget. A járulék mértékére a Zsinat ajánlást tehet.*

(2)[3]

(3) Az állam (és más külső források, pl. önkormányzat) éves költségvetéséből közvetlenül vagy közvetve kapott pénzeszközöket a kedvezményezett egyházi gazdálkodó szervezetek kötelesek költségvetésükben maradéktalanul megjeleníteni. Az állami költségvetési támogatások felhasználásának és elszámolásának rendjét az állam törvényei és alacsonyabb rendű jogszabályai, az Egyház és az állam közötti megállapodások és belső egyházi útmutatások együttesen határozzák meg.

(4)[4]

(5)[5] *Nem minősül gazdasági-vállalkozási tevékenységnek:*

a) a hitéleti tevékenységet és a nevelési-oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális vagy sporttevékenységet önmaga vagy intézménye útján ellátó egyházi jogi személy tevékenysége, vagy sportintézmény működtetése, valamint az ilyen és a környezetvédelmi tevékenység folytatása,

b) az üdülő hasznosítása egyházi személy részére történő szolgáltatásnyújtás révén,

c) a hitélethez szükséges kiadvány, kegytárgy előállítása, értékesítése,

d) az egyházi célra használt ingatlan részleges hasznosítása,

e) a temető fenntartása,

f) a kizárólag hitéleti tevékenységet, környezetvédelmi tevékenységet vagy nevelési-oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális vagy sporttevékenységet szolgáló immateriális jószág, tárgyi eszköz és készlet értékesítése, ideértve a munkaruha megtérítését is, az egyházi jogi személy vagy intézménye vonatkozásában,

g) a hitéleti tevékenységhez, a környezetvédelmi tevékenységhez és a nevelési-oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális vagy sporttevékenységhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásnyújtás, az ilyen tevékenységet szolgáló eszköz nem nyereségszerzési célú hasznosítása,

h) az államtól vagy a helyi önkormányzattól átvállalt közfeladat ellátása során létrehozott termék, jegyzet, tankönyv, kiadvány, tanulmány előállítása és értékesítése,

i) az egyházi személyek öngondoskodása céljára létrehozott nyugdíjintézet vagy nyugdíjalap működtetése,

---

1 A 9. § (9) bekezdést a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

2 A Vhu. 1/A. § (1) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

3 A Vhu. 1/A. § (2) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény hatályon kívül helyezte.

4 A Vhu. 1/A. § (4) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény hatályon kívül helyezte.

5 A Vhu. 1/A. § (5) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

j) az egyházi jogi személy nevének, rövidített nevének, köznyelvben meghonosodott elnevezésének, címerének, illetve logójának más által történő használatához adott hozzájárulás.

(6) [1] *A (5) bekezdés szerinti tevékenység bevétele különösen:*

a) a szolgáltatás ellenértéke, díja, térítése,

b) a tevékenységhez kapcsolódó kártalanítás, kártérítés, kötbér, bánatpénz, bírság és adóvisszatérítés,

c) a tevékenységhez kapcsolódóan visszafizetési kötelezettség nélkül kapott – pénzügyileg rendezett – támogatás, juttatás, és

d) a szabad pénzeszközök betétbe, értékpapírba elhelyezése után a hitelintézettől, az értékpapír kibocsátójától kapott kamatnak, osztaléknak, illetve az értékpapír hozamának olyan része, amelyet a gazdasági-vállalkozási tevékenységnek nem minősülő tevékenység bevétele az összes bevételben képvisel.

IV. RÉSZ

AZ EGYHÁZ GAZDÁLKODÁSÁNAK RENDJE

10. § (1) Az egyházi gazdálkodó szervezetek az egyházalkotmány és a gazdálkodási sajátosságaik alapján, az alábbi területeken végzik tevékenységüket:

a) egyházközségekben,

b) fokozatos egyházi szervezetekben: egyházmegyékben, egyházkerületekben,

c) országos (közegyházi – zsinati) szinten,

d) egyházi szervezetek által alapított vagy fenntartott intézményekben.

(2) Egyházi szervezetek a fenntartásukban működő intézmények gazdasági-pénzügyi tevékenységének végzésére közös gazdasági hivatalt hozhatnak létre.

(3) A Zsinat – az egyházkerületek vonatkozásában nem minősül fokozatos egyházi testületnek – meghatározhatja, hogy a Zsinat által folyósított ellátmányokkal és céltámogatásokkal az egyházkerületek milyen rend szerint kötelesek elszámolni, illetve milyen feltételekkel kötelesek a kapott ellátmányok és céltámogatások felhasználását ellenőrizhetővé tenni.

Vhu. 2. § (1) A fokozatos egyházi szervezetek felügyeleti jogukat az egyházalkotmányban kapott felhatalmazásuknál fogva az alábbi rend szerint gyakorolhatják:

a) az egyházmegye felügyeli az egyházközségek gazdálkodását;

b) az egyházkerület felügyeli a kebelébe tartozó egyházmegyék gazdálkodását.

(2) [2] *Az egyházi intézmények gazdálkodását közvetlenül fenntartójuk vagy alapítójuk felügyeli, de rajtuk keresztül közvetett felügyeleti jogot gyakorol a fokozatos egyházi testület is.*

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

11. § (1) Az Egyház és kebelébe tartozó gazdálkodó szervezetei gazdálkodási folyamataikat meghatározott rendben és szabályozással, éves ciklikussággal működtetik

a) a tervezés,

b) a gazdálkodási tevékenységek,

c) a beszámolás, és

d) az ellenőrzés

1 A Vhu. 1/A. § (6) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

2 A Vhu. 2. § (2) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

területein.

(2) Az egyházi gazdálkodó szervezeteknél a gazdasági év megegyezik a naptári évvel.

(3) Az egyházi gazdálkodó szervezet vezetője (illetve a vezető testületet alkotó személyek) a szervezet gazdálkodásával kapcsolatban általános vezetői felelősséget viselnek. Kötelesek megnevezni:

a) a szervezetnél a gazdálkodásért felelős személyt, személyeket,

b) a kötelezettségvállalók és teljesítést igazolók körét,

c) az utalványozók személyét,

d) a bankszámlák fölött rendelkező személyeket.

(4) A gazdálkodásért felelős személy fegyelmi és anyagi felelősséggel tartozik a jogszabályok és a szervezet szabályzatai által meghatározott jó rend fenntartásáért, felelős a hatáskörébe és illetékességébe tartozó feladatok rendszeres elvégzéséért, a szükséges döntések meghozataláért, a szervezet gazdálkodásának működtetéséért, különös tekintettel:

a) a költségvetés, és

b) a zárszámadás elkészítéséért.

Kijelölt személy hiányában a teljes gazdálkodási felelősség a gazdálkodó szervezetet vezető személyé, vagy a vezető testületet alkotó személyeké.

(5)[1] Az egyházi gazdálkodó szervezeteknél a bankszámláról való rendelkezés esetén, beleértve a banki internetes rendszeren keresztül történő utalást is, legalább két személy aláírása szükséges, amelyből az egyik a vezető lelkész, vagy intézmény esetén az intézmény vezetője, akadályoztatása esetén helyettese.

(6) Névtelenül átadott készpénzadományokat (pl. gyűjtés, perselypénz) legalább két személynek kell megszámlálnia és az eredményt aláírásával hitelesítenie.

A TERVEZÉS

12. § (1) Az egyházi gazdálkodó szervezetek gazdálkodásuk megtervezése érdekében, működésük gazdasági vetületeinek megjelenítéseként évente költségvetést kötelesek készíteni. A költségvetéssel a gazdálkodó szervezet célja, hogy erőforrásait tevékenységei között megfelelő hatékonysággal beossza, hogy a költségek átgondolt csoportosítása révén a szervezet döntéseihez hozzájáruljon, és a tevékenységek utólagos értékelését megkönnyítse.

(2) A költségvetési tervezésben törekedni kell arra, hogy a terv az adott gazdálkodó szervezet tevékenységi jellegének megfelelő csoportosításban kerüljön bemutatásra, azaz átlátható és követhető legyen, hogy mely végzett tevékenységnek milyen kiadási, illetve bevételi vonzatai vannak, olyan mélységig bemutatva, amelynek beláthatósága a döntéshozóktól ténylegesen elvárható.

(3)[2] Valamennyi egyházi gazdálkodó szervezet költségvetése a naptári év január 1. napjától a naptári év december 31. napjáig terjedő időszakra készül. A költségvetésnek tartalmaznia kell mindazon bevételeket és kiadásokat, amelyek terv szerint ebben a naptári időszakban realizálódnak. Amennyiben a következő évi költségvetés nem készül el az év végéig, vagy az e törvényben meghatározott időpontig, az előző évi költségvetés összegének időarányos részével kell gazdálkodni.

(4) A költségvetésnek tartalmaznia kell − az előre nem látható kiadásokra tekintettel − tartalékösszeget is.

(5) A megelőző év zárszámadása alapján megállapított költségvetési egyenleg összegét a tárgyévi költségvetésben (többlet esetén a bevételi, hiány esetén a kiadási oldalon) meg kell jeleníteni, és a tárgyévi gazdálkodásban figyelembe kell venni.

---

1 A 11. § (5) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

2 A 12. § (3) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

(6) A költségvetést elfogadó testület a költségvetést a tárgyév folyamán bármikor módosíthatja, ha úgy ítéli meg, hogy a gazdasági folyamatok, tervezési pontatlanságok, új információk megismerése vagy bármilyen egyéb körülmény azt indokolttá teszi.

(7)[1] Módosított költségvetést kell készíteni, ha a teljes kiadási oldal 20%-ot meghaladóan módosul.

(8) Az egyházi gazdálkodó szervezet zárszámadásának elfogadásakor a szervezet tárgyévi költségvetését az előző évi zárszámadásban szereplő maradványértékkel automatikusan módosítani kell.

(9) A módosított költségvetés elfogadása és jóváhagyása a költségvetésre vonatkozó szabályok szerint történik.

(10) A gazdálkodó szervezet költségvetéséről döntő testület − a működés veszélyeztetése nélkül − bármikor dönthet egyes költségvetési tételek/fejezetek zárolásáról. A zárolás feloldásáig a zárolt költségvetési tétel terhére semmilyen kifizetés nem folyósítható.

Vhu. 3. § (1) A költségvetés elkészítésekor a bevételi oldalon el kell különíteni az általánosan felhasználható bevételeket a céltámogatásoktól, illetve azon bevételektől, amelyek egy bizonyos kötelezettség fedezésére érkeznek a gazdálkodó szervezethez, és másra nem használhatók.

(2) A költségvetés kiadási oldalát lehetőleg úgy kell összeállítani, hogy jól elkülöníthetőek legyenek:

a) az általános működéssel,

b) az egyes missziói, szolgálati, szakmai tevékenységekkel,

c) a pénzügyi és technikai jellegű tételekkel

kapcsolatos tervezett kiadások oly módon, hogy az adott témához közvetlenül tartozó (személyi, dologi, illetve egyéb jellegű) minden költség oda kerüljön csoportosításra.

(3) A költségvetést oly módon kell összeállítani, hogy az világosan tükrözze az egyházi gazdálkodó szervezet alap- és melléktevékenységeinek várható mértékét tevékenységi bontásban, az adott tevékenységi körre közvetlenül és közvetetten eső kiadási tételek alapján.

Nem illeszthetők bele tehát a költségvetési tervbe és beszámolóba olyan sorok, amelyek

a) tényleges pénzmozgással nem járó költség vagy bevételi tételek (mint például amortizáció, árfolyamnyereség, illetve veszteség, természetbeni adományok),

b) pénzügyileg nem az adott időszakban realizálódnak (mint például a tárgyidőszakot követően kiegyenlítendő szállítói-, bér- és járulékfizetési kötelezettségek).

Belefoglalandók ugyanakkor olyan sorok, melyek a számvitelben nem minősülnek bevételnek, költségnek vagy ráfordításnak, ugyanakkor pénzmozgással járnak. Ilyenek például a:

a) felvett vagy törlesztett kölcsönök és hitelek,

b) beruházásokra fordított pénzösszegek.

(4) A költségvetés kiadási és fedezeti oldalának egyensúlyban kell lennie, ezek egyenlege a költségvetés elfogadásakor veszteség nélkül csak nulla lehet.

(5) Amennyiben a várható bevételek a kiadásokat meghaladják, illetve a gazdálkodó szervezet a távolabbi jövőben várható kiadásokra tartalékot kíván képezni, akkor a költségvetés kiadási oldalán ezt meg kell jeleníteni (tartalék, illetve elkülönített alap tételsor bevezetésével).

(6)[2]

---

1 A 12. § (7) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

2 A Vhu. 3. § (6) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény hatályon kívül helyezte.

A GAZDÁLKODÁS

13. § (1) Az egyházi gazdálkodó szervezetek gazdálkodásukat

a) a költségvetésben meghatározott keretek között pénzeszközeikkel célszerűen és takarékosan végzik,

b) a tulajdonukban, kezelésükben levő ingó, ingatlan és más vagyoni eszközökkel okszerűen és célszerűen gazdálkodnak, gondoskodnak azok megóvásáról, gyarapításáról,

c) a gazdálkodás során az eszközöket és forrásokat érintő adatokat, változásokat áttekinthető és ellenőrizhető módon okmányokkal támasztják alá, és erről nyilvántartást vezetnek,

d) tevékenységüket a vonatkozó egyházi és állami számviteli és adótörvényeknek megfelelően, a jogszabályok betartásával végzik,

e) gazdálkodási folyamataik rendjének meghatározására kötelesek az alábbi szabályzatokat elfogadni és használni:

ea) számviteli politika

eb) pénzkezelési szabályzat

ec) kötelezettségvállalási és utalványozási szabályzat,

ed) leltározási és selejtezési szabályzat

f)[1] gazdálkodásuk ellenőriztetéséről gondoskodnak – kivéve a kizárólag hitéleti tevékenységet végző egyházközségeket, amelyek ellenőrzését az egyházmegye végzi (canonica visitatio).

(2)[2] A kizárólag hitéleti tevékenységet végző egyházi szervezetek a pénzkezelés és a leltározás módját szabályzatban vagy presbitériumi határozatban kötelesek rögzíteni azzal, hogy a leltározást legalább ötévente el kell végezni.

(3) A kötelezettségvállalási, ellenjegyzési és utalványozási rend elfogadása az egyházi gazdálkodó szervezet döntéshozó testületének feladata.

(4) Elfogadott költségvetés hiányában a gazdálkodás ideiglenes jelleggel folytatható, a korábbi évek időszakos, időarányos gyakorlatának megfelelően, a gazdálkodásért felelős személy teljes körű felelőssége mellett, figyelembe véve e törvényben foglaltakat is.

(5) Az egyházi gazdálkodó szervezetek fokozottan kötelesek figyelembe venni (és lehetőség szerint alkalmazni) azon szolgáltatói keretszerződéseket, amelyeket az Egyház − az egyházi közösség méretbeli és gazdaságossági előnyeinek kihasználásával − megköt.

(6) A gazdálkodó szervezet előző éves bevételének 10%-át, vagy az előző év végi mérlegfőösszeg 20%-át meghaladó összegű forintban jegyzett hitelfelvétel, illetve bármilyen összegű devizában jegyzett hitelfelvétel kizárólag az illetékes felettes egyházi testület jóváhagyásával, szükség esetén kezességvállalásával bonyolítható le. A kezességvállalás nem mentesíti a hitelfelvevő anyagi felelősségét a tartozás megadásáért.

(7) Az egyházi szervezetek döntéshozó testületeinek minden anyagi (pénzbeli vagy természetbeni) értékkel kapcsolatos határozatát vagy intézkedését írásban kell rögzíteni.

(8) Az ingatlanok szerzésére, elidegenítésére és megterhelésére vonatkozó szabályozást e törvény külön fejezete és annak végrehajtási utasítása tartalmazza.

(9) Az Egyházon belüli gazdálkodási folyamatok tervezésére, megvalósítására, ellenőrzésére és a felelősségi szabályok meghatározására az Egyház Zsinati Tanácsa (a továbbiakban: Zsinati Tanács) egységes szempontok alapján végrehajtási utasítást, egyes körülhatárolható gazdálkodási ügyekkel, hitelfelvételekkel kapcsolatban szabályrendeletet adhat ki.

---

1 A 13. § (1) bekezdés f) pontját a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

2 A 13. § (2) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény iktatta be.

Vhu. 4. § (1)[1] *Az egyházi gazdálkodó szervezetek könyvelése a vonatkozó törvények, és a működési sajátosságok figyelembevételével egyszeres és kettős könyvelés lehet az 1. számú függelékben pontosított részletszabályok szerint. A könyvelés történhet hagyományos és számítógépes eljárással, utóbbi esetben azonban a gazdálkodásért felelős személy köteles gondoskodni arról, hogy egy-egy lekönyvelt időszak dokumentumai − szükség esetén − kinyomtatott formában is rendelkezésre álljanak. A kizárólag hitéleti bevételekből gazdálkodó egyházi jogi személy a naptári évről a naptári év utolsó napjával egyszeres könyvvitellel alátámasztott egyszerűsített beszámolót (presbitérium által jóváhagyott zárszámadást) készít, melynek formáját és tartalmát jelen törvény függeléke határozza meg.*

(2) A könyvelésnek − a főkönyvi könyveléssel párhuzamosan − biztosítania kell, hogy a főkönyvben rögzített pénzforgalmi tételek a gazdálkodó szervezet költségvetési beszámolójában is teljeskörűen megjelenjenek.

(3)[2] *Az egyházi gazdálkodó szervezeteknél a gazdálkodás nyilvántartása folyamatosan bonyolítandó. Ennek alapján a gazdasági események könyvelésének folyamatosságát is biztosítani kell, és a gazdálkodásért felelős személynek gondoskodnia kell arról, hogy a havi zárások, negyedéves és éves költségvetési beszámolók rendszeresen elkészüljenek.*

(4)[3]

(5) A különböző intézménytípusokat koordináló zsinati osztályok az állami jogszabályi változásokról és a jogszabályokban előírt teendőkről az intézményeket tájékoztatják.

(6)[4]

(7) A könyvvezetés során elkülönítetten kell kimutatni az alaptevékenységgel, melléktevékenységgel és − amennyiben van ilyen − a gazdasági-vállalkozási tevékenységgel kapcsolatos bevételeket és költségeket, ráfordításokat.

(8) Az egyházi jogi személy a számviteli politikájában a tárgyi eszközökön belül a hitéleti tevékenységet szolgáló tárgyi eszközök (pl.: templom, parókia) amortizációjára vonatkozóan eltérő szabályozást állapíthat meg.

BESZÁMOLÁS

14. § (1) Az egyházi gazdálkodó szervezetek elvégzett gazdálkodásukról éves rendszerességgel a zárszámadás keretében a döntéshozó testületek számára kötelesek beszámolni.

(2) Az egyházi gazdálkodó szervezet zárszámadása teljes körű számszaki és szöveges beszámolót jelent az alábbi tartalommal:

a) éves költségvetési beszámoló a tervhez képesti eltérésekkel,

b) vagyoni helyzetről készült beszámoló (éves mérleg),

c) eredménykimutatás,

d) a gazdálkodás szöveges értékelése.

(3)[5] A kizárólag hitéleti tevékenységet végző egyházközségek esetében csak eredménylevezetést kell készíteni, és a gazdálkodás szöveges értékelése helyett elegendő a zárszámadás részét képező presbitériumi jegyzőkönyv.

---

1 A Vhu. 4. § (1) bekezdés utolsó fordulatát a ZS.-71/2016.11.16. sz. zsinati határozattal elfogadott 2016. évi IV. törvény iktatta be. A Vhu. 4. § (1) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

2 A Vhu. 4. § (3) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

3 A Vhu. 4. § (4) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény hatályon kívül helyezte.

4 A Vhu. 4. § (6) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény hatályon kívül helyezte.

5 A 14. § (3) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény iktatta be.

(4) A zárszámadás a különböző egyházi gazdálkodó szervezet típusokra vonatkozó speciálisan kötelező részekből áll a *2. számú függelékben* részletezettek szerint.

(5) A zárszámadás elfogadása annak a döntéshozó testületnek a joga, amely a gazdálkodó szervezet költségvetését elfogadta. A költségvetés jóváhagyására jogosult testület a zárszámadást is megerősíti, vagy jogosult a számvizsgáló bizottság bevonásával felülvizsgálni, észrevételeit megtenni, és – indokolt esetben – új eljárást kezdeményezni.

(6) Az egyházi gazdálkodó szervezetek költségvetésének és zárszámadásának főösszesítő tételei nyilvánosak.

(7)[1] Az elfogadott egyházközségi költségvetés és zárszámadás főcímei és adatai nyilvánosságra hozataláról az elnökség a helyi szokásokat figyelembe véve gondoskodik.

Vhu. 5. § (1) Az éves költségvetési beszámolót oly módon kell összeállítani, hogy az világosan tükrözze az egyházi gazdálkodó szervezet alap- és melléktevékenységeinek mértékét tevékenységi bontásban, az adott tevékenységi körre közvetlenül és közvetetten eső kiadási tételek alapján.

Nem illeszthetők bele tehát a költségvetési beszámolóba olyan sorok, amelyek:

a) tényleges pénzmozgással nem járó költség- vagy bevételi tételek (mint például amortizáció, árfolyamnyereség, illetve veszteség, természetbeni adományok),

b) pénzügyileg nem az adott időszakban realizálódnak (mint például a tárgyidőszakot követően kiegyenlítendő szállítói-, bér- és járulékfizetési kötelezettségek).

Belefoglalandók ugyanakkor olyan sorok, melyek a számvitelben nem minősülnek bevételnek, költségnek, vagy ráfordításnak, ugyanakkor pénzmozgással járnak. Ilyenek például a

a) felvett vagy törlesztett kölcsönök és hitelek,

b) beruházásokra fordított pénzösszegek.

(2) A különböző egyházi gazdálkodó szervezetekre vonatkozó zárszámadási mintákat a törvény 3. számú függelékei tartalmazzák.

(3) A zárszámadás keretében (a költségvetései bevételek és kiadások összevetésével) meg kell állapítani a gazdálkodó szervezet tárgyévi működésének elsődleges egyenlegét.

(4) Az elsődleges egyenleget befolyásoló, abból leszámítandó tételeket (pl. tárgyévi célbevételek, amelyek felhasználása másik költségvetési évre húzódik át) a zárszámadás keretében kötelezettséggel terhelt maradványként nevesíteni kell, s biztosítani, hogy ezek a következő évi költségvetés bevételi oldalára átvezetésre kerüljenek, mint kötelezettséggel terhelt fedezetek.

(5) Az elsődleges egyenlegből a kötelezettséggel terhelt maradványösszeg levonása után megmaradó rész a végleges egyenleg (pozitív összeg esetén éves maradvány, negatív összeg esetén éves hiány).

(6) A Vhu. előző szakasz végrehajtásának eredményeként a gazdálkodó szervezet zárszámadása véglegesíthető, és gondoskodni kell arról is, hogy a kötelezettséggel terhelt maradványok és a végleges egyenleg összege (nyereség esetén a fedezeti, veszteség esetén a kiadási oldalt növelendő) a következő évi költségvetésbe haladéktalanul beállításra kerüljön.

1 A 14. § (7) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény iktatta be.

(7) Az Egyház éves zárszámadása elfogadásának határideje a tárgyévet követő május hó 31. napja. Egyházkerületek esetében a zárszámadást az Egyház zárszámadásának elfogadását követő 30 napon belül kell elfogadni. Nem intézményfenntartó egyházközségek esetében a zárszámadás elfogadásának határideje a tárgyévet követő február hó 28. napja. A fenntartott státusban levő intézmények zárszámadásukat a fenntartó rendelkezései szerint, de legkésőbb a fenntartó szervezet e törvényben foglalt zárszámadási határidejét harminc nappal megelőzően kötelesek elfogadni. Minden egyéb egyházi gazdálkodó szervezet esetében a zárszámadást a tárgyévet követő május hó 30. napjáig kell elfogadni.

(8) Az egyházi gazdálkodó szervezetek gazdálkodásért felelős vezetői kötelesek gondoskodni arról, hogy a költségvetés és zárszámadás fejezetcím szerinti adatai megfelelő nyilvánosságot kapjanak.

(9) A döntéshozó testület alkotó tagjai számára írásos, illetve elektronikus anyag formájában kell rendelkezésre bocsátani a tárgyalt gazdálkodó szervezet költségvetését és zárszámadását.

(10) Az Egyház éves költségvetését és zárszámadását az elfogadás után hatvan napon belül meg kell jelentetni a Református Egyház című hivatalos közlönyben.

ELLENŐRZÉS, FELÜGYELET

15. § (1) Az egyházi gazdálkodás ellenőrzésének célja, hogy elősegítse:

a) az egyházi gazdálkodásra vonatkozó jogszabályok betartását,

b) az egyházi gazdálkodó szervezeteket megillető bevételek beszedését,

c) a pénzeszközök gazdaságos, takarékos és szabályszerű felhasználását,

d) az időszakos költségvetési beszámolók és a zárszámadás megalapozottságát,

e) a vagyonkezelés hatékonyságát és szabályszerűségét,

f) a hanyagság és túlköltekezés megelőzését,

g) a számviteli és bizonylati rend betartását,

h) hiteles információt adjon az alapító és a fokozatos egyházi testületeknek az ellenőrzött szervezet anyagi helyzetéről, működéséről.

(2) Az egyházi gazdálkodó szervezetek (kiemelten az e törvényben részletezett tervezési, gazdálkodási és beszámolási folyamatokra) folyamatos ellenőrzése a gazdálkodó szervezetet felügyelő testület által választott számvizsgálók feladata. Ellenőrzésük során joguk van a gazdálkodás teljes egészét vizsgálni, nyilatkozatokat bekérni, a gazdálkodást végzőkhöz kérdéseket feltenni annak érdekében, hogy:

a) a törvényesség (az állami és egyházi jogszabályoknak megfelelő gazdálkodás),

b) a gazdaságosság (az egyház gazdasági érdekeinek megfelelő gazdálkodás) állapotáról megállapítást tehessenek.

(3) A számvizsgálók presbiteri tisztség viselésére jogosultak, teljes jogú egyháztagok lehetnek, figyelembe véve a jelen törvényben megfogalmazott összeférhetetlenségi szabályokat.

(4) Biztosítani kell a számvizsgálók munkájának szakszerűségét. A fokozatos egyházi szervezetek választott számvizsgálói közül legalább egynek számviteli végzettséggel kell rendelkeznie.

(5) Nem választhatók számvizsgálókká azok, akik a vizsgált szervezet gazdálkodásában, illetve annak irányításában tisztüknél fogva részt vesznek, vagy megválasztásuk az összeférhetetlenség egyéb szabályaival ütközik, így a szervezetek vezető testületeinek, illetve az illetékes gazdasági bizottságnak tagjai.

(6) A gazdálkodás ellenőrzése különösen kiterjed az alábbi területekre:

a) a költségvetések és zárszámadások teljeskörűségének vizsgálatára, ezen belül a főkönyvi tételek teljes körű megjelenítésére a költségvetési beszámolóban, a gazdálkodási időszak alatt történt összes gazdasági esemény megjelenítésére, a költségvetési egyenlegek megállapítására,

b) a különböző közegyházi járulékok befizetésének ellenőrzésére,

c) a vagyonkezelés, leltározás ellenőrzésére,

d) a gazdálkodó szervezet vagyoni állapotát befolyásoló gazdasági ügyletek törvényességére és gazdaságosságára,

e) az ingatlanokkal kapcsolatos jogügyletekre,

f) az állammal, illetve az önkormányzatokkal szembeni kötelezettségek teljesítésére,

g) a gazdálkodási alapelvek megvalósulása, fenntarthatósága vizsgálatára.

(7) A felügyeleti joggal bíró fokozatos egyházi szervezet jogosult a felügyeletébe tartozó egyházi gazdálkodó szervezet gazdasági ügyleteit megismerni, azokat véleményezni, jóváhagyni vagy a gazdálkodási törvényi előírásoknak megfelelő átdolgozásra visszaadni. E jog gyakorlásához szükséges, hogy a felügyelt gazdálkodó szervezet e gazdasági ügyleteket előzetes egyeztetésre, a felügyeletre jogosult szervezethez felterjessze. Amennyiben a felügyeletet gyakorló szervezet a felterjesztésre tizenöt napon belül nem tesz észrevételt, a gazdasági ügylet végrehajthatónak tekinthető.

(8) Az egyházi gazdálkodó szervezet, a felügyeletét ellátó egyházi szervezet, illetve a kirendelt számvizsgáló kezdeményezheti független könyvvizsgáló bevonását az ellenőrzési folyamatba.

(9)[1] Az egyházi gazdálkodó szervezet beszámolója felülvizsgálatával köteles könyvvizsgálót megbízni az alábbi esetekben:

a) gazdasági-vállalkozási tevékenységből elért éves vagy éves szintre átszámított árbevétele a tárgyévet megelőző két naptári év átlagában a háromszázmillió forintot meghaladta, vagy

b) jogelőd nélkül alapított gazdasági-vállalkozási tevékenységet is folytató gazdálkodó szervezet esetében, ha az üzleti évet megelőző két üzleti év egyikének vagy mindkettőnek az adatai hiányoznak, vagy csak részben állnak rendelkezésre, akkor a tárgyévi várható adatokat és − ha van − a megelőző (első) üzleti évi (éves szintre átszámított) adatait kell figyelembe venni**.**

(10) Minden ellenőrzés, vizsgálat tapasztalatait legalább egy számvizsgáló által hitelesített jegyzőkönyvben kell rögzíteni, amelynek egyik példányát a megvizsgált gazdálkodó szervezetnek, a másik példányát pedig az illetékes felügyelő egyházi szervezetnek kell megküldeni tizenöt napon belül.

(11) Jogszabálysértés gyanúja esetén a felügyelő egyházi szervezet elnöksége haladéktalanul, de legkésőbb a jegyzőkönyv átvételétől számított tizenöt napon belül köteles megtenni a szükséges intézkedéseket.

(12) A gazdálkodó szervezet zárszámadása csak akkor terjeszthető fel elfogadásra, ha rendelkezésre áll a számvizsgálóknak a törvény 15. § (1) bekezdés *a)–g)* pontjaira és a (6) bekezdés *a)–g)* pontjaira kiterjedő, a gazdálkodást hitelesítő nyilatkozata.

16. § (1) Az egyházban minden arra jogosult szervezeti egység köteles olyan testületeket felállítani, amelyek a hatáskörükbe, illetve felügyeletükbe tartozó egyházi gazdálkodó szervezet gazdálkodási folyamatait felügyelik.

(2)[2] A református alapítványok és egyéb, református nevet viselő egyházi jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek működését a fokozatos egyházi hatóságok az alapítói jogokat gyakorló egyházi jogi személyen és az egyháztag tisztségviselőkön keresztül, szükség esetén közvetlenül is ellenőrzik.

17. § (1) Bármely egyházi gazdálkodó szervezethez az őt felügyelő fokozatos egyházi szervezet − maximum egyéves időtartamra, a Zsinat tájékoztatása mellett − gazdálkodási biztos kiküldését rendelheti el az alábbi esetekben:

a) a számvitelről, illetve az adózás rendjéről szóló állami törvények megsértésének alapos gyanúja esetén,

b) az egyház gazdálkodásáról szóló törvény sorozatos megsértése esetén,

c) a gazdálkodáshoz köthető bűncselekmények alapos gyanúja esetén,

---

1 A 15. § (9) bekezdés a)-b) pontját a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

2 A 16. § (2) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény iktatta be.

d) ha az egyházi gazdálkodó szervezet éves költségvetése az e törvényben foglalt legkésőbbi határidőig nem kerül elfogadásra és jóváhagyásra,

e) ha a gazdálkodó szervezet zárszámadását az arra jogosult testület nem fogadja el, illetve nem hagyja jóvá.

A gazdálkodási biztos feladat- és jogköre megegyezik a gazdálkodásért felelős személy számára a 11. § (4) bekezdésben felsoroltakkal.

(2) Amennyiben a gazdálkodási biztos kiküldését megalapozó körülményt a kiküldést követő egy éven belül a fokozatos egyházi szervezetek intézkedéseivel sem sikerül elhárítani, úgy az Egyház legfőbb döntéshozó szerve (a Zsinat) jogosult napirendjére venni az adott egyházi szervezetet vezető testületének a felfüggesztését.

18. § (1) Az egyházi jogi személy hitéleti célú bevételeit és azok felhasználását állami szerv nem ellenőrizheti.

(2) Az egyházi jogi személy a nem hitéleti célra nyújtott költségvetési támogatásból származó bevételét és annak felhasználását a számvitelről szóló törvény és a könyvvezetéshez kapcsolódó egyéb jogszabályok szerint tartja nyilván.

(3) Az egyházi jogi személynek nem hitéleti célra nyújtott támogatás felhasználásának törvényességi szempontok szerinti ellenőrzését az Állami Számvevőszék végzi.

V. RÉSZ

AZ EGYHÁZKÖZSÉG, A FOKOZATOS EGYHÁZI SZERVEZETEK, VALAMINT A ZSINAT GAZDÁLKODÁSÁNAK SZABÁLYAI

AZ EGYHÁZKÖZSÉG GAZDÁLKODÁSA

19. § (1) Az egyházközségek gazdálkodásáról dönteni hivatott testület a presbitérium.

(2)[1] A végleges költségvetést a presbitériumnak legkésőbb a tárgyév január 31. napjáig el kell fogadnia és az elfogadott költségvetést be kell nyújtani az egyházmegyének.

(3)[2] A presbitérium által elfogadott költségvetést az elnökség köteles az egyházmegyéhez felterjeszteni, jóváhagyás végett.

(4) Az egyházközség költségvetése csak akkor adható vissza és készítője utasítható átdolgozásra, ha a költségvetés:

a) e törvény alapelveiben foglaltak érvényesülését nem biztosítja,

b) jogszabályokkal ellentétes,

c) az Egyház érdekeit sérti,

d) kiadásaihoz a fedezet nem biztosított.

(5)[3]

(6) Az illetékes egyházmegye az egyházlátogatás alkalmával köteles ellenőrizni a közegyházi befizetések teljesítését. A teljesítés elmaradása esetén a felügyelő szervezet legfeljebb harminc nap haladékot adhat a befizetés teljesítésére. A befizetés elmaradása ezek után a gazdálkodásért felelős személy(ek) fegyelmi felelősségre vonását vonja maga után.

---

1 A 19. § (2) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

2 A 19. § (3) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

3 A 19. § (5) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény hatályon kívül helyezte.

(7) A presbitérium köteles minden olyan gazdálkodási kérdésben dönteni, amellyel kapcsolatban a törvény testületi határozatot ír elő. Az intézménnyel rendelkező, a hitéleti tevékenységen kívül más – gazdasági-vállalkozási vagy annak nem minősülő – tevékenységet végző, jelentős ingatlanvagyonnal rendelkező egyházközség köteles a presbitérium tagjai közül gazdasági bizottságot választani, amely folyamatosan figyelemmel kíséri az egyházközség, az általa alapított szervezet, intézmény gazdálkodását, előkészíti a presbitérium gazdálkodással kapcsolatos döntéseit, szükség esetén véleményez, tanácsol, segítséget nyújt a gazdálkodás folyamatában. Ezen bizottságnak hivatalból tagja a lelkész és a főgondnok. [1]

(8) A lelkész és a főgondnok együttesen felelős a költségvetés végrehajtásáért, az előírt gazdálkodási szabályok betartásáért, kötelezettségek teljesítéséért. [2]

(9) Az egyházközség köteles pénztárost választani, aki teljes anyagi és fegyelmi felelősséggel tartozik a pénzkezelésért, ennek dokumentálásáért.

(10) Amennyiben a lelkész vagy főgondnok kap pénztárosi megbízást, akkor ellenőrt (számvevőt) választhatnak. [3]

(11) A pénztáros a bevételeket köteles a szigorú számadású nyomtatványokon kezelni, és a bizonylati rendet megtartani.

(12) Az egyházközség köteles a hitéleti bevételekről az egyéb bevételektől elkülönített nyilvántartást vezetni.

AZ EGYHÁZMEGYÉK, AZ EGYHÁZKERÜLETEK ÉS A KÖZEGYHÁZI GAZDÁLKODÁSÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

20. § (1) Az egyházmegyék, az egyházkerületek és a közegyház saját, illetőleg felügyeleti körükbe tartozó szervezeteik gazdálkodási ügyeinek tanácsolására, véleményezésére gazdasági bizottságokat hoznak létre.

A gazdasági bizottság:

a) megtárgyalja, véleményezi és döntéshozatalra felterjeszti a szervezet költségvetését,

b) felügyeli a költségvetés állapotát, végrehajtását,

c) jogosult a költségvetéshez érkező módosító indítványok véleményezésére,

d) a gazdálkodó szervezet által a bizottság elé tárt gazdasági ügyeket véleményezi,

e) előkészíti és a döntéshozó elé terjeszti a gazdasági témájú egyházi jogszabályokat, állásfoglalásokat,

f) felügyeli a gazdálkodó szervezet felügyeleti körébe tartozó egyházi gazdálkodó szervezetek költségvetését, gazdálkodását,

g) tanácsol, véleményez és határoz minden olyan kérdésben, melyet az egyházi törvények, illetve az egyházi szervezet döntéshozó testülete a hatáskörébe utal.

(2) A költségvetési terv elkészítéséért az illetékes gazdálkodásért felelős személy, a döntési határidőre történő beterjesztéséért az illetékes gazdasági bizottság felel.

(3) A gazdálkodó szervezet vezetője a költségvetési tervet az illetékes gazdasági bizottság felhívása alapján, de legkésőbb a tárgyév január 20. napjáig köteles számára megtárgyalásra benyújtani.

(4) Az egyházmegyei, az egyházkerületi és a közegyházi költségvetési terv elfogadásának végső határideje a tárgyév január 31. napja.

(5) Az egyházmegyék költségvetését az egyházmegyei közgyűlés, az egyházkerületek költségvetését az egyházkerületi közgyűlés, a közegyház költségvetését a Zsinati Tanács fogadja el.

(6) Az előterjesztés és a tárgyalás módját e döntéshozó testületek jogosultak meghatározni.

---

1 A 19. § (7) bekezdést a ZS.-3/2021.09.25. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi I. törvény módosította.

2 A 19. § (8) bekezdést a ZS.-3/2021.09.25. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi I. törvény módosította.

3 A 19. § (10) bekezdést a ZS.-3/2021.09.25. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi I. törvény módosította.

(7) Az adott költségvetési terv vonatkozásában döntésre jogosult testület a költségvetést

a) a beterjesztett formában vagy módosításokkal elfogadhatja,

b) átdolgozásra visszaadhatja,

c) a visszaadott költségvetés újbóli benyújtása után elutasíthatja gazdálkodási biztos kiküldésének foganatosításával.

(8) Az átdolgozásra visszaadott költségvetést a gazdálkodó szervezet vezetése tizenöt napon belül köteles újra az illetékes gazdasági bizottsághoz megtárgyalásra benyújtani.

(9) Az egyházmegyék, az egyházkerületek és a közegyház költségvetését és zárszámadását az illetékes gazdasági bizottság terjeszti elő. Az előterjesztés alkalmával a gazdálkodó szervezet vezetője köteles a döntéshozó testület ülésén megjelenni.

(10) Az egyházmegyék, az egyházkerületek és a közegyház döntéshozó testülete köteles a felügyelete alá tartozó egyházi gazdálkodó szervezetek beterjesztett költségvetését megvizsgálni, azokkal kapcsolatban harminc napon belül észrevételeket tenni, módosításokra és átdolgozásra határozatot hozni, illetve azokat jóváhagyni.

(11) Az egyházmegyék, az egyházkerületek és a közegyház döntéshozó testületei által megállapított befizetési kötelezettségeknek meg kell jelenniük a felügyeleti körükbe tartozó gazdálkodó szervezetek költségvetésében és zárszámadásában. Ezek hiányában e dokumentumok nem lehetnek érvényesek, ezért ilyen esetben az illetékes fokozatos egyházi szervezet köteles azokat átdolgozásra vonatkozó határozattal visszaadni.

(12) Az egyházmegyéknek, az egyházkerületeknek és a közegyháznak meg kell választaniuk, nevesíteniük kell a gazdálkodásért, annak részfeladataiért felelős tisztségviselőiket, alkalmazottaikat.

20/A. § (1) A Zsinat az Egyház országos hatáskörű feladatait közegyházi szervezetein (a Zsinati Hivatalon és a további közegyházi szolgálatokon) keresztül végzi, amelyek éves költségvetését és beszámolóját a Zsinati Tanács fogadja el. A költségvetés elfogadásáig az előző évre vonatkozóan elfogadott költségvetés időarányos részével gazdálkodnak.

(2) A Zsinati Hivatal és a további közegyházi szolgálatok jogkörét, működését a Zsinati Tanács jogosult meghatározni, és szervezeti- és működési szabályzatában rögzíteni. [1]

EGYHÁZI INTÉZMÉNYEK GAZDÁLKODÁSÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

21. § (1) Az egyházi jogi személy diakóniai, egészségügyi, missziói célokra, oktatási-nevelési, felsőoktatási feladatok ellátására, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, sport- és kulturális tevékenységek megvalósítására, és egyéb, az egyházhoz kötődő tevékenységek ellátására intézményt/intézetet alapíthat.

(2) Az így létrehozott egyházi intézményt az alapító jogi személyiséggel, illetve önálló gazdálkodási vagy részben önálló gazdálkodási jogkörrel ruházhatja fel. [2]

(3) Az egyházi intézmény nem törekszik nyereség elérésére, gazdálkodása eredményeként keletkező nyereségét köteles alaptevékenységére, fejlesztésére fordítani.

22. § (1) Amennyiben az intézmény állami, önkormányzati feladatot vállal át, fő bevétele a feladatellátásra kapott állami normatíva, támogatás. További bevételét képezik a térítési díjak, magán- és jogi személyektől kapott adományok, céltámogatások, fenntartói támogatások és pályázati források.

(2) A bevételeket annak célja szerint kell felhasználni, és azzal annak juttatója által előírt módon el kell számolni.

---

1 A 20/A §-t a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény iktatta be.

2 A 21. § (2) bekezdést a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

23. § Az intézmény gazdasági és pénzügyi feladatait fenntartótól külön kezeli, gazdálkodásának adatait átfutó tételként a fenntartó költségvetésében és zárszámadásában átvezeti.

24. § (1) Egyházi intézmények esetében a költségvetés elfogadásának végső határideje a tárgyév február 28. napja.

(2) A fenntartott státusban levő intézmények zárszámadásukat a fenntartó rendelkezései szerint, de legkésőbb a fenntartó szervezet e törvényben foglalt zárszámadási határidejét harminc nappal megelőzően kötelesek elfogadni.

(3) Egyházi intézmények költségvetését és zárszámadását a fenntartó által arra kijelölt testület terjeszti elő, és a fenntartó döntéshozó testülete fogadja el. Az előterjesztés alkalmával a gazdálkodó szervezet vezetője köteles a döntéshozó testület ülésén megjelenni, és az előterjesztés megtárgyalásában tanácskozási joggal vesz részt.

(4) Az egyházi intézmények kötelesek fenntartóik számára minden negyedévet követő hónap 30. napjáig időszaki költségvetési beszámolót benyújtani.

(5) Az egyházi intézmények − költségvetésben meghatározott − fenntartói támogatása folyósításának ütemezését a fenntartó jogosult meghatározni.

(6) Az egyházi intézmények fenntartói jogosultak olyan testületek felállítására, amelyek az intézmény működését, gazdálkodását felügyelik (felügyelőbizottság, igazgatótanács).

(7)[1] Kötelező a felügyelőbizottság megalakítása minden esetben, amikor azt állami törvény előírja.

(8) A felügyelő testületek jogkörét, működését a fenntartó egyházi szervezetek jogosultak meghatározni, és az intézmény szervezeti- és működési szabályzatában rögzíteni.

(9)[2] Az e törvényben foglaltak betartása az egyházhoz való tartozást illetően kiemelt feltételnek minősül. Ezért súlyos törvénysértés észlelése esetén az Egyház fokozatos egyházi szervéhez, valamint közegyházi szervezet esetén a Zsinat Elnöksége az egyházi gazdálkodó szervezethez gazdálkodási biztost küldhet ki, az érintett szervezet gazdálkodási részjogosítványait korlátozhatja, vezetőjét felfüggesztheti, vagy meghatározott gazdálkodási cselekményre utasíthatja.

VI. RÉSZ

AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS EGYHÁZI KÖZALAP

25. § (1) Az Egyház egyetemes szolgálatainak támogatására a költségvetésében Közalapot különít el és tart fenn.

(2) Az Országos Református Egyházi Közalap önálló fejezetcímként kell, hogy megjelenjen mind az Egyház, mind a fokozatos egyházi hatóságok és a közalapi hozzájárulást fizetők költségvetésében.

26. § A Közalap bevételei:

a) a gyülekezetek által fizetett évi hozzájárulások, amelynek mértékét és egyházkerületenkénti arányát a Zsinati Tanács állapítja meg,

b) a gyülekezetek, az intézmények, valamint a közegyház számára kiutalt ingatlanjáradék összegének a Zsinati Tanács által meghatározott százalékos hányada,

c) egyéb bevételek.

27. § A Közalap fizetésére köteles egyházi testületek és intézmények kötelesek a számukra meghatározott közalapi hozzájárulás összegét évi költségvetési szükségleteik közé felvenni, s azt a megadott határidőig befizetni.

---

1 A 24. § (7) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

2 A 24. § (9) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította

28. § (1) A Közalap bevételei elsődlegesen missziói, diakóniai, illetőleg oktatási célokra használhatók fel.

(2) A Zsinati Tanács a közegyházi költségvetés évenkénti megállapításakor meghatározza azokat a célokat, amelyekre a Közalap az adott évben felhasználandó.

Vhu. 6. § (1) A Zsinati Tanács a Közalap következő évi összegét, valamint a tárgyévi közalapi járulék egyházkerületek közötti megosztását az Egyház tárgyévi költségvetésével egyidejűleg határozza meg.

(2) Az egyházkerületre kirótt közalapi járulékot az egyházkerületi tanács jogosult felosztani a kebelbeli egyházmegyék között. Az egyházkerületi tanács e hatáskörét másra nem ruházhatja át.

(3) Az egyházmegyére kivetett közalapi járulékot az egyházmegyei tanács osztja fel a kebelbeli egyházközségek között, figyelembe véve azok lélekszámát, teherbíró képességét, valamint a tárgyévre betervezett nagyobb felújításokat és beruházásokat is. Az egyházmegyei tanács e hatáskörét másra nem ruházhatja át.

(4) Az évi közalapi hozzájárulást megállapító határozatokról harminc napon belül tájékoztatni kell az érintett testületek elnökségét.

(5) Az ingatlanjáradék összege után fizetendő közalapi járulék összege nem haladhatja meg a tárgyévi járadék 5%-át. Az ezen a jogcímen megállapított összeget a Zsinat, a részére átutalt ingatlanjáradékból levonja és visszatartja. Befizetés esetén erről értesítést küld a közalapi járulék fizetésére kötelezett részére.

(6) A tárgyévi támogatandó cél ismeretében a Zsinati Tanács jogosult arra, hogy az Egyház éves költségvetésében saját, egyéb bevételeiből további összegeket is a közalapi bevételekhez csoportosítson.

(7) Nem terjeszthető elő és nem fogadható el olyan egyházközségi költségvetés, amely a közalapi járulék tárgyévi összegét nem tartalmazza.

Vhu. 7. § Az éves közalapi járulékot negyedévi bontásban kell az egyházmegyei pénztárba befizetni, minden alkalommal a negyedév első hónapjának 15. napjáig. Kivételt képez ez alól az ingatlanjáradék után fizetendő közalapi járulék.

Vhu. 8. § A közalapi bevételek tárgyévi felosztásának meghatározásakor tekintettel kell lenni a Zsinat által az egyházkerületekre meghatározott százalékkulcsokra, valamint az egyes egyházkerületek feladatvállalása közötti arányokra.

VII. RÉSZ

GAZDÁLKODÁS AZ INGÓ, INGATLAN ÉS MÁS JAVAKKAL

INGATLANOKRA VONATKOZÓ JOGÜGYLETEK SZABÁLYAI

29. § Ingatlan tulajdonjogát – törvényben vagy alapító okiratban foglalt korlátozással, vagy ezekben meghatározott jóváhagyási rend szerint – az Egyház, valamint a belső szabályaink szerint erre feljogosított belső egyházi jogi személy szerezheti meg.

30. § Ingatlan megszerzésére, elidegenítésére, megterhelésére, vagyonkezelésbe adására vonatkozó, valamint használatának tartós átengedésével járó jogügylet érvényes létrejöttéhez e törvényben meghatározott eljárási rendben meghozott testületi döntés és jóváhagyás szükséges.

31. § (1) A jogügyletre vonatkozó döntés előtt be kell szerezni:

a) az ingatlan tulajdoni lapját,

b) az ingatlan értékbecslését, vagy ingatlanforgalmi szakértői véleményt.

HATÁROZATOK MEGHOZATALA

32. § (1) A szavazás egyházközségi szinten név szerint, más testületekben a testületre vonatkozó általános döntési eljárás szerint történik.

(2) A határozat érvényességéhez a jelenlevők kétharmados többségi szavazata szükséges.

(3) A határozatnak tartalmaznia kell a jogügylet megkötésének indokát, a megkötendő szerződés lényeges elemeit, valamint elidegenítés esetén azt, hogy a befolyó vételárat milyen célra használják fel.

(4) A határozatot írásba kell foglalni, és a jogügyletet a beszerzett mellékletekkel együtt nyolc napon belül fel kell terjeszteni jóváhagyás végett az e törvényben meghatározott elnökséghez vagy testülethez.

JÓVÁHAGYÁSI, KÉPVISELETI SZABÁLYOK

33. § (1) Az egyházközség ingatlanügyeit érintő jogügyletről a presbitérium dönt és azt az illetékes egyházmegye elnöksége hagyja jóvá, melyről beszámolási kötelezettséggel tartozik az egyházmegyei tanácsnak.

(2)[1] Egyházmegyei ingatlanügyekre vonatkozó jogügyletről az egyházmegyei tanács dönt, azt az egyházkerület elnöksége hagyja jóvá, melyről beszámolási kötelezettséggel tartozik az egyházkerületi közgyűlésnek.

(3) Az egyházkerületi ingatlanra vonatkozó jogügyletről az egyházkerületi tanács dönt.

(4) Az Egyház tulajdonát érintő ingatlan vonatkozásában az Elnökségi Tanács előzetes véleményezése után a Zsinati Tanács dönt.

(5) Önálló jogi személyiséggel rendelkező egyházi intézmény esetén a belső jogi személy ingatlanszerzési képességéről az alapító okiratban rendelkezni kell.

(6) Intézmény ingatlanra vonatkozó jogügyletéhez a fenntartó előzetes hozzájárulása szükséges.

Vhu. 9. § (1) Egyházközségi, egyházmegyei tulajdonban álló ingatlanok esetében a fokozatos egyházi testület elnöksége a jóváhagyás megadásáról vagy megtagadásáról a hozzá felterjesztett ügyirat kézhezvételét követő tizenöt napon belül köteles írásban nyilatkozni.

(2) Egyházkerületi, közegyházi ingatlannal kapcsolatos jogügylet jóváhagyását az elnökség köteles a soron következő testületi ülésre beterjeszteni.

(3) Amennyiben a felterjesztés hiányos, úgy a határozatot hozó testület elnökségét írásban nyolc napos határidővel fel kell hívnia a hiányok pótlására azzal a figyelmeztetéssel, hogyha a hiányt nem pótolja, vagy ismételten hiányosan terjeszti elő a kérelmet, úgy a rendelkezésre álló iratok alapján kerül sor a döntés meghozatalára.

(4) A jogügylet jóváhagyása akkor tagadható meg, ha:

a) a döntéshozó testület határozata nem volt szabályos,

b) a jóváhagyás iránti kérelmet hiányosan terjesztették elő és a hiányokat határidőre sem pótolták,

c) a jogügylet jogszabályba ütközik,

d) sérti az Egyház érdekeit.

(5) Ha a fokozatos egyházi testület elnöksége a jogügyletet jóváhagyja, akkor a szerződést záradékkal látja el, és visszaküldi a felterjesztő részére.

(6) A testületi döntést írásba kell foglalni, és annak meghozatalától számított nyolc napon belül meg kell küldeni az érintetteknek.

(7) A jogügylet jóváhagyását nem kell indokolni, jóváhagyás megtagadásáról minden esetben indokolt határozatot kell hozni, melyben tájékoztatást kell adni a jogorvoslati lehetőségről.

---

1 A 33. § (2) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

(8) A jogügyleteket
a) az egyházközség, az egyházmegye, az egyházkerület képviseletében az elnökség tagjai együttesen írják alá,
b) az Egyház képviseletében a Zsinat lelkészi és presbiteri elnöke együttesen jogosultak aláírni[1]*,*
c) belső jogi személyiséggel rendelkező egyházi szervezet, intézmény esetén a képviseletre jogosult vezető írja alá.

34. § A szerződésnek tartalmaznia kell, hogy az csak a jelen törvényben meghatározott jóváhagyással válik érvényessé.

35. §[2]

36. § Az érvénytelenség jogkövetkezményeiért fegyelmi és anyagi felelősséggel tartozik, aki annak előidézésében részt vett.

ELJÁRÁS HITÉLETI CÉLÚ INGATLANOK ESETÉN

37. § (1) Templom, hitéleti célú ingatlan tulajdonjogát az egyházi jogi személy tulajdonos csak kivételes és különösen indokolható esetben idegenítheti vagy ajándékozhatja el, vagy adhatja át más nem egyházi jogi személy tartós használatába.

(2) Az elidegenítési szándékhoz, a szerződés megkötéséhez egyházközségi, egyházmegyei, egyházkerületi tulajdon esetén az egyházkerületi tanács, az Egyház tulajdonában álló ingatlan esetén a Zsinati Tanács előzetes hozzájárulása szükséges.

(3) Megszűnt egyházközség, illetve szervezeti átalakulás esetén az egyházmegye felterjesztése alapján az egyházkerület dönt az egyházi ingatlan tulajdonjogi kérdéséről.

(4) Hitéleti célú ingatlan értékesítése esetén a fokozatos egyházi testületet elővásárlási jog illeti meg.

Vhu. 10. § (1) Az elidegenítés (ingyenes vagy visszterhes) illetőleg tartós használatba adás kivételes és különösen indokoltnak tekinthető, ha
a) az ingatlant a gyülekezet legalább öt éve nem használja, és erre vonatkozó igény – a település(rész) elnéptelenedése miatt – a jövőben sem várható,
b) az ingatlan műszaki állapota miatt a használatra alkalmatlan, a felújítás gazdaságtalan, vagy a felújítási költség nagysága miatt ezt sem az egyházközség, sem a felettes egyházi testületek nem vállalják. Ezen esetben is vizsgálandó, hogy a tulajdonos mindent megtett-e a hitélet erősítése, az anyagi források előteremtése, pályázati lehetőségek kiaknázása érdekében.
(2) A használati jog átadása esetén a használónak nyilatkoznia kell arról, hogy az ingatlanban csak olyan tevékenységet végez, vagy csak olyan harmadik személy részére biztosít további használatot, amellyel az Egyház érdekeit, hitelveit nem sérti, tekintélyét nem rombolja.
(3) A szerződésben ki kell kötni, hogy amennyiben az új tulajdonos vagy a használó az átvett ingatlan tulajdonjogát vagy használati jogát továbbadja, az eredetileg vállalt kötelezettségek a jogutódra is kiterjednek.
(4) Ingyenes juttatás esetében szerződésbe kell foglalni az ajándék visszakövetelhetőségének feltételeit.

38. § Templom ingatlan nem terhelhető meg.

39. §[3] Parókia vagy kifejezetten hitéleti célra használt ingatlan (imaház) pályázati célú biztosíték, elidegenítési tilalom bejegyzésével nem terhelhető, arra kölcsönt biztosító jelzálogjog bejegyzése nem engedélyezhető.

40. § Egyéb egyházi ingatlan jelzálogjoggal történő megterheléséhez az ingatlanok elidegenítésére vonatkozó jóváhagyási szabályokat kell alkalmazni.

---

1 A Vhu. 9. § (8) bekezdés b) pontot a ZS.-3/2021.09.25. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi I. törvény módosította.
2 A 35. §-t a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény hatályon kívül helyezte.
3 A 39. §-t a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

GAZDÁLKODÁS AZ INGATLANOKKAL

41. § Az ingatlannal való gazdálkodásért az ingatlan tulajdonosa a felelős. Köteles annak állagát a jó gazda gondosságával megőrizni.

Vhu. 11. § A szokásosnál (templom, gyülekezeti ház, lelkészlakás) nagyobb ingatlanvagyonnal rendelkező önkormányzati testületek vagyonkezelő bizottságot hozhatnak létre. A vagyonkezelő bizottság előkészíti, véleményezi az ingatlanokkal kapcsolatos döntéseket, de tulajdonosi jogokat nem gyakorolhat.

AZ EGYHÁZI INGATLANOK HASZNÁLATA, KEZELÉSE

42. § Az egyházi tulajdonban lévő ingatlanokat elsősorban rendeltetésüknek megfelelő célra kell használni.

43. § Más célú használathoz, hasznosításhoz a tulajdonos egyházi szervezet testületi határozata szükséges, a presbitérium döntése a fokozatos egyházi testület elnökségének jóváhagyásával válik érvényessé.

44. § Új épület létesítéséről vagy meglevő építmény felújításáról, átalakításáról, beruházásról (a továbbiakban: építkezésről) a tulajdonos testülete dönt, amely a fokozatos egyházi testület elnöksége jóváhagyásával válik érvényessé.

45. § Új építmény építésénél, a 46. §-ban foglalt esetekben, valamint ha a tulajdonos a saját erőn felül igénybe kíván venni más pénzügyi forrásokat is (egyházi vagy egyéb pályázatok, segélyek, céltámogatások stb.), a jóváhagyási kérelemhez csatolni kell a pénzügyi tervet is.

46. § Amennyiben az építkezés szerkezetet vagy rendeltetést érintő változással jár, úgy a tulajdonos egyházi testület és az építési hatóság határozatát jóváhagyásra meg kell küldeni a fokozatos egyházi testületnek.

47. § Építés, beruházás további kérdéseiben az egyházkerület szabályrendeletet alkothat.

48. § Építkezésre vonatkozó jóváhagyás a fokozatosság elve szerint, az ingatlanszerzésre vonatkozó általános szabályok szerint történik.[1]

49. § Az építkezés nem engedélyezhető, ha:

a) az építkező nem rendelkezik az építéshez szükséges testületi döntéssel,

b) nem biztosíthatóak a szakhatósági engedélyek, vagy ezek olyan munkákat írnak elő, amelyek nem szolgálják az Egyház érdekeit, vagy olyan költséggel járnak, melyet az építtető nem tud biztosítani,

c) az építkezés célszerűtlen, az nyilvánvalóan nem szolgálja az Egyház érdekeit,

d) az építkezés költségei nem értékarányosak,

e) nem biztosítható az építkezés anyagi háttere.

INGATLANOK NYILVÁNTARTÁSA

50. § (1) Az egyházi jogi személy a tulajdonában levő ingatlanokról köteles nyilvántartást vezetni.

(2) Az egyházkerületek központi nyilvántartást vezetnek a területükön lévő egyházi ingatlanokról.

(3) A nyilvántartást a gazdálkodási törvény hatályba lépését követő egy éven belül egységes nyilvántartási rendszerbe kell szervezni, a változásokat harminc napon belül szolgálati úton kell felterjeszteni.

Vhu. 12. § (1) A nyilvántartásnak tartalmaznia kell mindazokat az adatokat, amelyek egy-egy ingatlan tulajdoni lapján szerepelnek:

a) település,

b) hrsz.,

c) utca, házszám,

1 Lásd 32. § - 39. §.

d) terület nagysága,
e) rendeltetése,
f) tulajdonos,
g) terhek.
(2) A nyilvántartás az azonosító adatokon kívül tartalmazza:
a) használóját,
b) a használat módját, időtartamát és jogcímét,
c) műemléki jellegét, vagy egyéb védettségét,
d) az ingatlan értékét,
e) egyházi cél szerinti rendeltetését, besorolását.
(3) Az ingatlan adatlapja mellett meg kell őrizni az ingatlanra vonatkozó szerződést és a földhivatali tulajdoni lapját.

INGÓSÁGOKKAL VALÓ GAZDÁLKODÁS

LELTÁR

51. § (1)[1] A kettős könyvvitelre kötelezett egyházi gazdálkodó szervezet leltározási szabályzata szerint évente egyszer köteles ingó és ingatlan vagyonáról leltárt készíteni.

Vhu. 13. § (1) A leltározási szabályzat célja az egyházi szervezet eszközeinek, készleteinek, vagyontárgyainak, kötelezettségeinek felmérése, mennyiségben és értékben, s ezáltal alapja a mérleg valódiságának. A szabályzat védi az egyházi szervezet vagyonát, megállapítja az azokért való felelősöket.
(2) A leltározási szabályzatnak tartalmaznia kell:
a) a leltározási kötelezettség terjedelmét,
b) a leltározási ütemtervet,
c) a leltározásért való felelősséget,
d) a leltározás módját,
e) az értékelés szabályait,
f) az eljárás módját leltárhiány vagy többlet esetén,
g) a kártérítési kötelezettség mértékét,
h) a leltározás egységeit.

52. § Leltározni kell az egyházi szervezet:
a) tárgyi és nem tárgyi javait, a tárgyi eszközeit és a befektetett pénzügyi eszközöket (befektetett eszközök),
b) a készleteit, a követeléseket, az értékpapírokat (forgó eszközök),
c) a pénzintézeteknél levő állományt, a költségvetési tartozásokat és a követeléseket, a társadalombiztosítási tartozásokat, pénztári állományt (pénzeszközök),
d) a forrásokat, a saját tőkét, saját tulajdonú, illetve birtokba vett álló és forgóeszközöket.

53. §[2] Hivatalátadásnál a leltárba vett eszközök meglétét, illetve hiányát átadás-átvételi jegyzőkönyvben tételesen írásban is rögzíteni kell.

SELEJTEZÉS

54. §[3] Az egyházi szervezet ingóságainak selejtezése a presbitérium határozata alapján történik.

Vhu. 14. § (1) A selejtezési szabályzatban kell rögzíteni:
a) a selejtezhető és nem selejtezhető vagyontárgyak körét,

1 Az 51. § (1) bekezdést a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.
2 Az 53. §-t a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.
3 Az 54. §-t a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

b) a selejtezés elrendelésére, a selejtezési eljárás lefolytatására jogosult személyek körét,
c) a selejtezés módját,
d) a selejtezett vagyontárgyak további hasznosításának vagy megsemmisítésének körét, módját,
e) a selejtezési jegyzőkönyv alaki és tartalmi kellékeit.
(2) A selejtezési szabályzat előírásai nem vonatkoznak az egyházi szervezet iratainak selejtezésére, ezekre az iratkezelési szabályzat rendelkezéseit kell alkalmazni.

MŰTÁRGYAK VÉDELME

55. § Az Egyház tulajdonában levő műtárgyat különös gondossággal kell kezelni, megőrizni, állagát megóvni. Ezekről a vonatkozó állami szabályok szerint is el kell végezni a nyilvántartást, gondoskodni kell a műtárgy biztonságos és megfelelő tárolásáról, értékének megfelelő biztosításáról. Erre vonatkozóan az országos és kerületi közgyűjtemények javaslatára a fokozatos egyházi testületek külön szabályokat is előírhatnak.

Vhu. 15. § Az egyházi műtárgyon az állami törvényekben megfogalmazottakon kívül érteni kell mindazokat az ingóságokat, amelyeket az egyházi szervezet a liturgikus, illetve mindennapi életében használ, így ide tartoznak a klenódiumok, terítők, templomi berendezések zászlók stb.

EGYHÁZI ALAPÍTÁSÚ CIVIL SZERVEZETEK SZABÁLYAI

56. § Egyházközség, egyházmegye civil szervezetet (alapítványt, egyesületet) csak a fokozatos egyházi testület előzetes hozzájárulásával alapíthat.

57. § Egyházmegyei, egyházkerületi civil szervezet alapításához, megszüntetéséhez az egyházmegyei, egyházkerületi közgyűlési, közegyházi alapítvány létrehozásához a Zsinat döntése szükséges. A hozzájárulás és a módosítás tárgyában az adott egyházi testület tanácsa is hozhat határozatot.

58. § (1) Civil szervezet nevében a „református” jelzőt csak a Zsinat (Zsinati Tanács) hozzájárulásával használhatja. A hozzájárulási kérelmet a civil szervezet működési helye szerint illetékes egyházkerület útján kell benyújtani.

(2)[1] A kérelemnek tartalmaznia kell azt az alapítói kötelezettségvállalást, hogy a civil szervezet alapító okiratában vagy alapszabályában rögzítik a területileg illetékes egyházmegye vagy fokozatos egyházi testület megbízottjainak teljes körű ellenőrzési jogát, továbbá azt, hogy tudomásul veszik, hogy a Zsinat a névhasználati jogosultságot indokolás nélkül visszavonhatja. Ebben az esetben vállalják, hogy haladéktalanul intézkednek a „református” jelző törléséről a civil szervezet nevéből.

59. § Az alapító köteles folyamatosan nyomon kísérni, hogy a civil szervezet alapító okiratában meghatározott célok milyen módon valósulnak meg, az alapítvány működése és gazdálkodása a rá vonatkozó világi szabályokon túl megfelel-e az egyház érdekeinek, az átlátható gazdálkodás szabályainak.

60. § Az egyházi alapítású civil szervezet alapító okiratában ki kell kötni, hogy tevékenységéről, gazdálkodásáról és vagyoni helyzetéről köteles az alapítónak évente tételesen beszámolni.

61. § Egyházi gazdálkodó szervezet civil szervezetnek ingatlant, tárgyi eszközt, valamint pénzeszközt csak a fokozatos egyházi testület jóváhagyásával juttathat.

62. § Egyházi tulajdont vagy egyházi használatot érintő adományok juttatásáról, annak elfogadásáról, felhasználásáról a civil szervezettel előzetesen írásban meg kell állapodni.

---

1 Az 58. § (2) bekezdést a ZS.-2/2017.05.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi I. törvény iktatta be.

62/A. §[1] (1) Egyházi alapítványnak minősül minden egyházi jogi személy által, vagy a fenntartásában működő, vagy tulajdonában álló jogi személyiséggel rendelkező szervezet által alapított alapítvány, valamint az az alapítvány, amely a „református” elnevezést használja.

(2) Amennyiben az alapító, vagy az alapítók többsége a 62/A. § (1) bekezdésben meghatározott jogi személy, vagy a református elnevezést használó alapítvány esetén egyházi tisztségviselő vagy egyháztag, az alapítvány kuratóriumába az érintett egyházi jogi személy tisztségviselői közül a kuratórium létszámának felét el nem érő legnagyobb egész számú kurátort kell kijelölni.

(3) Az egyházi alapítvány alapító okiratában rögzíteni kell:

a) A kuratórium ülésére a kuratóriumi tagokon kívül meg kell hívni az alapítót, amennyiben az alapító természetes személy, az érintett egyházi jogi személy legalább egy képviselőjét. Az alapító vagy az érintett egyházi jogi személy meghívott képviselői az ülésen tanácskozási joggal vehetnek részt.

b) Az alapítvány kuratóriumának elnökét és a kuratórium tagjait az alapító nevezi ki határozott időre.

c) Az alapító jogutód nélküli megszűnése vagy megszüntetése esetén az alapítói jogok a terület szerint illetékes egyházkerületre vagy az Egyházra szállnak.

d) Az alapítói jogok kizárólag egyházi jogi személyre ruházhatók át.

e) Az alapítvány megszűnése vagy megszüntetése esetén az alapítvány vagyona az alapítói jogok gyakorlójára száll át.

f) Az alapítványi cél veszélyeztetése esetén az alapító jogosult a kuratóriumot feloszlatni, ha szükséges, az alapítvány megszüntetését kezdeményezni.

g) Az alapító vagy megbízottjai teljeskörűen ellenőrizhetik az alapítvány működését az alapítványi célok megvalósulása, és a törvényes működés biztosítása érdekében.

h) Az alapító vagy az érintett egyházi jogi személy felett ellenőrzési jogosultsággal rendelkező fokozatos egyházi testületek képviselői és megbízottjai az egyházi alapítvány ellenőrzése szempontjából az alapító megbízottjának minősülnek.

ÜZLETSZERŰ GAZDASÁGI TEVÉKENYSÉG

63. § (1) A közegyház, valamint az egyházkerület által létrehozott belső egyházi jogi személy jogosult üzletszerű – rendszeresen nyereség- és vagyonszerzés céljából – gazdasági tevékenység végzésére a (2) bekezdésben meghatározott gazdasági társaságok létrehozásával.

(2) Üzletszerű gazdasági tevékenység korlátolt felelősségű társaság, vagy zártkörűen működő részvénytársaság társasági formában folytatható.

(3) A közegyház esetében a Zsinat Elnökségi Tanácsa, az egyházkerület esetében az egyházkerületi tanács határoz a gazdasági társaság alapításáról, cégvásárlásról, átalakulásról, egyesülésről, vagy a jogutód nélküli megszűnésről.

(4) A közegyház nevében a Zsinat Elnöksége, az egyházkerületek nevében az egyházkerület elnöksége felügyeli a gazdasági társaság működését, a (3) bekezdésben nem szabályozott egyéb kérdésekben a belső egyházi jogi személy vezetője utasítása útján gyakorolja az alapítói jogokat.

(5) A gazdasági társaság működéséről az elnökségek a tárgyévet követő év első zsinati ülésén, valamint az első egyházkerületi közgyűlési ülésen tájékoztatják az illetékes testületet.

(6) Az alapítói jogok gyakorlója köteles gondoskodni arról, hogy a gazdasági társaság felügyelő bizottságot hozzon létre, állandó könyvvizsgálót foglalkoztasson.

(7) Az alapítói jogok gyakorlója évente beszámol írásban és szóban a gazdasági társaság működéséről.[2]

---

1 A 62/A. §-t a ZS.-2/2017.05.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi I. törvény iktatta be.

2 A 63. §-t a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

63/A. §[1]

PÉNZGAZDÁLKODÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

64. § Az egyházi gazdálkodó szervezet köteles pénzkezelési szabályzatot készíteni. Ebben rögzíteni kell:
a) a pénzkezelő személyét, feladatait, kötelezettségeit, anyagi felelősségét,
b) az ellenőrző személyét, feladatait, kötelezettségeit és felelősségét,
c) a bankszámla adatait,
d) az utalványozás módját,
e) a házipénztárban tartható összeg nagyságát, őrzési módját,
f) a bankkártya használatának szabályait,
g) számlatömbök, kiadási, bevételi bizonylatok kezelési módját.

GAZDÁLKODÁSI TILALMAK

65. §[2] Az egyházi gazdálkodó szervezetnek tilos:
a) pénzeszközeit bizonytalan fedezettel kihelyezni,
b) fedezet nélkül kölcsönt felvenni,
c) pénzeszközeit bankbetéten és állampapíron kívül más, nagyobb kockázattal járó módon befektetni,
d) egyházi pénzeszközöket magáncélra igénybe venni vagy adni (kivéve munkabérelőleg, munkáltatói kölcsön),
e) céltámogatást, pályázati támogatást eltérő célra felhasználni,
f) olyan beruházást végezni, végeztetni, ami sérti a valódiság elvét.

66. § Kölcsönnel, ajándékozással, örökség elfogadásával, visszautasításával, tartási, életjáradéki szerződés megkötésével kapcsolatos kérdésekben az ingatlanokra vonatkozó rend szerint kell eljárni.

VIII. RÉSZ

FELELŐSSÉGI SZABÁLYOK

67. § Az Egyház testületei, tisztségviselői és alkalmazottai felelősek azért, hogy az Egyház gazdálkodása az evangélium tanítása szerint és jó rendben menjen végbe. Ezért kötelesek a gazdálkodási szabályok alapelveivel összhangban eljárni, e törvényben foglaltakat, valamint mindazokat az állami jogszabályokat és egyházi szabályzatokat, utasításokat betartani, amelyek az Egyház gazdálkodására vonatkozóan kötelezettségeket írnak elő. Ezek megsértése fegyelmi és anyagi felelősséggel jár.

68. § Az egyházi gazdálkodási folyamatban részt vevő döntéshozó testület tagjai kötelesek legjobb tudásuk és lelkiismeretük szerint, az Egyház érdekeit képviselve eljárni. Ezért fegyelmi felelősséggel tartoznak. A testület tagja a szándékos vagy súlyos gondatlanságból eredő károkozásért anyagi felelősséggel is tartozik.

69. § (1) Minden egyházi gazdálkodó szervezet köteles nevesíteni a gazdálkodás jó rendjéért erkölcsileg és anyagilag is felelős személyt. Ennek hiányában ez a felelősség a gazdálkodó szervezetet vezető személyé vagy a vezető testületet alkotó személyeké.

---

1 A 63/A. §-t a ZS.-2/2017.05.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi I. törvény iktatta be. A 63/A. §-t a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény hatályon kívül helyezte.

2 A 65. § c)-d) pontját a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

(2) A gazdálkodással kapcsolatos döntésekre feljogosított tisztségviselő köteles eljárása, döntése során az egyházi és vonatkozó világi törvényeket, valamint az Egyház érdekeit szem előtt tartani, feladatát legjobb tudása és lelkiismerete szerint elvégezni. Károkozás esetén anyagi és fegyelmi felelősség terheli.

70. § Az egyházi bíráskodásról szóló törvény hatálya alá tartozó személyek fegyelmi ügyeiben az Egyház belső jogrendje szerint kell eljárni. Világi alkalmazottakkal szemben a Munka törvénykönyvének rendelkezéseit kell alkalmazni.

71. §[1] A gazdálkodási szabályok megsértésével okozott anyagi kárt a károkozónak meg kell térítenie a polgári jog szabályai szerint.

72. §[2] Az Egyház gazdálkodásért felelős tisztségviselői gondatlan károkozás esetén hathavi jövedelmükkel, szándékosság esetén pedig teljes kártérítési kötelezettséggel felelnek.

73. § Munkajogviszonyban álló alkalmazottakkal szemben az anyagi felelősség szabályai a Munka törvénykönyvében foglaltak szerint kerülnek alkalmazásra.

74. §[3] Lelkészek és egyházi tisztségviselők felelősségre vonását először lehetőség szerint az Egyház belső rendje szerint kell érvényesíteni.

75. §[4] A szervezet működését veszélyeztető gazdálkodás**,** súlyos szabálysértés megvalósulása vagy ennek alapos gyanúja, fennálló veszélye esetén a gazdálkodó szervezettől a fokozatos egyházi szervezet elnöksége az utalványozási jogot elnökségi határozattal legfeljebb három hónapra, illetve a fegyelmi eljárás esetén ennek jogerős lezárásáig megvonhatja, és a működőképesség fenntartása érdekében gazdálkodási biztost nevezhet ki.

IX. RÉSZ

VEGYES ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

76. § A **2013. évi IV törvényt** megállapította a Magyarországi Református Egyház 2009. február 25-én megnyílt XIII. Zsinatának 13. ülésszakán született Zs.–310/2013.11.15. számú határozat. A 2013. évi IV. törvény 2014. január 1. napján lépett hatályba. Egyidejűleg hatályát vesztette a 2002. évi I. törvény, a hozzá kapcsolódó végrehajtási utasítások, valamint mindazon iratminták, amelyek tárgyában jelen törvényhez csatolt mellékletek jelentek meg.

77. § Jelen törvény hatályba lépését követő hat hónapon belül minden egyházi gazdálkodó szervezet köteles valamennyi pénzügyi, számviteli és gazdálkodási szabályzatát és szabályrendeletét jelen törvénynek megfelelően átdolgozni vagy megalkotni.

78. § A **2016. évi IV. törvényt** megállapította a Magyarországi Református Egyház 2015. február 25-én megnyílt XIV. Zsinatának 6. ülésszakán született ZS.–71/2016.11.16. számú zsinati határozat. A 2016. évi IV. törvény 2016. november 17. napján lépett hatályba. A 2016. évi IV. törvény az alábbi szakaszt módosította: 2. § (8) bekezdését, valamint azalábbi szakaszt iktatta be: Vhu. 4. § (1) bekezdés utolsó fordulata.

79. § A **2017. évi I. törvényt** megállapította a Magyarországi Református Egyház 2015. február 25-én megnyílt XIV. Zsinatának 7. ülésszakán született ZS.–2/2017.05.23. számú zsinati határozat. A 2017. évi I. törvény 2017. május 23. napján lépett hatályba. A 2017. évi I. törvény az alábbi szakaszokat iktatta be: 58. § (2) bekezdés, 62/A. §, 63/A. §.

---

1 A 71. §-t a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.
2 A 72. §-t a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.
3 A 74. §-t a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.
4 A 75. §-t a ZS.-3/2018.04.19. sz. zsinati határozattal elfogadott 2018. évi II. törvény módosította.

80. § A **2018. évi II. törvényt** megállapította a Magyarországi Református Egyház 2015. február 25-én megnyílt XIV. Zsinatának 11. ülésszakán született ZS.–3/2018.04.19. számú zsinati határozat. A 2018. évi II. törvény 2018. június 1. napján lépett hatályba. A 2018. évi II. törvény az alábbi szakaszokat módosította: 23. pont, 1. § (1) bekezdés, 6. § (3) bekezdés, 7. § (1)–(2) bekezdés, 9. § (2) és (7) bekezdés, Vhu. 1/A. § (1) és (5)–(6) bekezdés, Vhu. 2. § (2) bekezdés, 11. § (5) bekezdés, 12. § (3) és (7) bekezdés, 13. § (1) bekezdés *f)* pont, Vhu. 4. § (1) és (3) bekezdés, 15. § (9) bekezdés *a)–b)* pont, 19. § (2)–(3) bekezdés, 24. § (7) és (9) bekezdés, 33. § (2) bekezdés, 39. §, 51. § (1) bekezdés, 53. §, 54. §, 65. § *c)–d)* pont, 71. §, 72. §, 74. §, 75. §, továbbá az alábbi szakaszokat iktatta be: 9–13 pont, 13. § (2) bekezdés, 14. § (3) és (7) bekezdés, 16. § (2) bekezdés, valamint hatályon kívül helyezte az alábbi szakaszokat: 1. § (2) bekezdés, 9. § (8) bekezdés, Vhu. 1/A. § (2) és (4) bekezdés, Vhu. 3. § (6) bekezdés, Vhu. 4. § (4) és (6) bekezdés, 19. § (5) bekezdés, 35. §.

81. § A 2021. évi III. törvényt a Magyarországi Református Egyház 2021. február 17. napján megnyílt XV. Zsinatának 4. ülése a ZS.–8/2021.11.23. számú zsinati határozatával fogadta el. A 2021. évi III. törvény 2021. november 24-én lépett hatályba. A 2021. évi III. törvény a 20/A. és a 81. szakaszait iktatta be a törvénybe és a 9. § (8)–(9) bekezdéseit, a 21. § (2) bekezdést, a VII. fejezet alcímét, valamint a 63. § és 63/A. §-t módosította.[1]

1 A 81. §-t a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény iktatta be.

TARTALOMJEGYZÉK

2013. évi IV. törvény ---- 1
a Magyarországi Református Egyház gazdálkodásáról ---- 1
PREAMBULUM ---- 1
ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK ---- 1
I. RÉSZ ---- 4
A TÖRVÉNY TERÜLETI ÉS SZEMÉLYI HATÁLYA ---- 4
II. RÉSZ ---- 4
ALAPELVEK ---- 4
AZ AUTONÓM EGYHÁZI GAZDÁLKODÁS ELVE ---- 4
A GAZDÁLKODÁS ÁTLÁTHATÓSÁGÁNAK ELVE ---- 5
A TELJESSÉG ÉS A VALÓDISÁG ELVE ---- 5
A FELELŐS GAZDÁLKODÁS ELVE ---- 5
A GAZDASÁGOSSÁG, A HATÉKONYSÁG, A TAKARÉKOSSÁG ÉS A FENNTARTHATÓSÁG ELVE ---- 6
AZ EGYMÁS TERHÉNEK HORDOZÁSA ÉS A MÉLTÁNYOSSÁG ELVE ---- 6
A TÁJÉKOZTATÁSI KÖTELEZETTSÉG ELVE ---- 6
III. RÉSZ ---- 7
AZ EGYHÁZ GAZDÁLKODÁSÁNAK ANYAGI FORRÁSAI ---- 7
IV. RÉSZ ---- 9
AZ EGYHÁZ GAZDÁLKODÁSÁNAK RENDJE ---- 9
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK ---- 9
A TERVEZÉS ---- 10
A GAZDÁLKODÁS ---- 12
BESZÁMOLÁS ---- 13
ELLENŐRZÉS, FELÜGYELET ---- 15
V. RÉSZ ---- 17
AZ EGYHÁZKÖZSÉG, A FOKOZATOS EGYHÁZI SZERVEZETEK, VALAMINT A ZSINAT GAZDÁLKODÁSÁNAK SZABÁLYAI ---- 17
AZ EGYHÁZKÖZSÉG GAZDÁLKODÁSA ---- 17
AZ EGYHÁZMEGYÉK, AZ EGYHÁZKERÜLETEK ÉS A KÖZEGYHÁZI GAZDÁLKODÁSÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK ---- 18
EGYHÁZI INTÉZMÉNYEK GAZDÁLKODÁSÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK ---- 19
VI. RÉSZ ---- 20
AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS EGYHÁZI KÖZALAP ---- 20
VII. RÉSZ ---- 21
GAZDÁLKODÁS AZ INGÓ, INGATLAN ÉS MÁS JAVAKKAL ---- 21
INGATLANOKRA VONATKOZÓ JOGÜGYLETEK SZABÁLYAI ---- 21
HATÁROZATOK MEGHOZATALA ---- 22

JÓVÁHAGYÁSI, KÉPVISELETI SZABÁLYOK 22
ELJÁRÁS HITÉLETI CÉLÚ INGATLANOK ESETÉN 23
GAZDÁLKODÁS AZ INGATLANOKKAL 24
AZ EGYHÁZI INGATLANOK HASZNÁLATA, KEZELÉSE 24
INGATLANOK NYILVÁNTARTÁSA 24
INGÓSÁGOKKAL VALÓ GAZDÁLKODÁS 25
LELTÁR 25
SELEJTEZÉS 25
MŰTÁRGYAK VÉDELME 26
EGYHÁZI ALAPÍTÁSÚ CIVIL SZERVEZETEK SZABÁLYAI 26
ÜZLETSZERŰ GAZDASÁGI TEVÉKENYSÉG 27
PÉNZGAZDÁLKODÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK 28
GAZDÁLKODÁSI TILALMAK 28
VIII. RÉSZ 28
FELELŐSSÉGI SZABÁLYOK 28
IX. RÉSZ 29
VEGYES ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK 29